

Gilze en Rijen beweegt!

Sport- en
beweegbeleid
2021-2025

GEMEENTE *Gilze en Rijen*

Gilze en Rijen is dynamisch en veelzijdig. Jong en oud dagen we uit om te bewegen en gebruik te maken van de vele mogelijkheden die we bieden. Van atleet tot zwemmer: voor sporters bieden we binnen en buiten goede voorzieningen. Als gemeente investeren wij fors in sport. Bijvoorbeeld met de inzet van sportcoaches. Vanaf de eerste klas tot en met groep acht krijgen kinderen op onze basisscholen bewegingsonderwijs van ons team professionele sportcoaches. En sportcoaches zijn bijvoorbeeld ook actief met leefstijlprogramma's, huiswerkklassen en seniorenverenigingen.

Onze gemeente telt tientallen sportverenigingen. Onze sportverenigingen en de vele vrijwilligers die deze clubs draaiende houden, zijn goud waard. Denk aan trainers, coaches, begeleiders, scheidsrechters, bestuurders, onderhoudsploegen, kantine-medewerkers en ga zo maar door. Deze mensen zetten zich veelal belangeloos in voor hun cluppie.

Op het gebied van sportaccommodaties kennen we een divers aanbod. Daar zijn we trots op. Als gemeente hebben we fors geïnvesteerd in de kwaliteit van de sportaccommodaties. De sportparken Vijf Eiken in Rijen en Verhoven in Gilze zijn visitekaartjes voor de buitensport. We investeren in sporthallen, zoals zwembad en sportcomplex Den Butter in Rijen, dat in 2018 in exploitatie is genomen, de aanstaande nieuwbouw van De Margriethal in Rijen en de uitgebreide renovatie van sporthal Achter de Tuintjes in Gilze. Daarnaast zijn er sportzalen beschikbaar in alle dorpen: in Rijen (Sweensplein en Tuinstraat), Molenschot (MFA De Molenwiek), Hulten (The Chump) en Gilze (De Schakel).

Door corona hebben veel verenigingen het momenteel moeilijk. Terwijl ik dit voorwoord schrijf, liggen competities al maanden stil. Trainingen gaan niet door. De band tussen de verenigingen en hun leden wordt door de fysieke afstand ook mentaal

groter. Terwijl de coronapandemie juist ook het belang van bewegen en een gezonde leefstijl bewijst.

Verenigingen zijn ook een ontmoetingsplaats. We missen het gezellig samenzijn, de derde helft en de beleving die sport zo mooi maken. Daarom kijken we nu vooruit. Want er komt een tijd na corona, er komt een moment dat we weer genieten van fantastische sportprestaties, de onderlinge duels en eindeloze debatten over die ene scheidsrechterlijke beslissing.

Dit beleidsplan bouwt voort op het lokaal sportakkoord dat in december 2019 door maar liefst twintig partijen is ondertekend. Ons actieplan richt zich onder meer op het versterken van de verenigingsondersteuning en het uitbreiden van clubkadercoaching. We willen sport nog meer verankeren in onze openbare ruimte en daarmee sport, bewegen en een gezonde leefstijl promoten. En we zetten fors in op het verduurzamen van onze sportaccommodaties. Zo verankeren we het dynamische en veelzijdige sportaanbod in Gilze en Rijen ook voor de toekomst in onze gemeente en gemeenschap.

Gilze en Rijen, februari 2021

David Vermorken
Wethouder Sport

HOOFDSTUK I	Aanleiding	4		Paragraaf 2: Programma	
HOOFDSTUK II	Wat is er al?			2.1 Sportspecifiek	16
	a. Beleid	5		2.2 Benadering doelgroepen	16
	b. Lokaal sportakkoord Gilze en Rijen	5		2.3 Algemene promotie	16
	c. Ontwikkeling team sportcoaches	6		2.4 Een leven lang sport en bewegen	16
	d. Conclusie	6		2.5 Kwaliteit bewegingsonderwijs	16
HOOFDSTUK III	Visie op bewegen			2.6 Topsport als inspiratie	16
	a. Algemeen	7		Paragraaf 3: Accommodaties	
	b. Specifiek voor onze gemeente	8		3.1 Voorzieningen	17
	c. En nu concreet...	8		3.2 Exploitaties	17
HOOFDSTUK IV	Rol van de gemeente			3.3 Investerings	18
	a. Sport en bewegen in het (gemeentelijke) sociaal domein	9		3.4 Onderhoud en beheer	18
	b. Sport en de (gemeentelijke) gezondheidszorg	10		3.5 Inclusie	20
HOOFDSTUK V	Ontwikkelkansen		HOOFDSTUK VII	3.6 Duurzaamheid	20
	a. Uitdagende openbare ruimte	11		Beschikbare middelen	
	b. Professionele instructie / ondersteuning	12		7.1 Menskracht	24
	c. Fitte en veerkrachtige burgers / samenwerking	12		7.2 Accommodaties	24
	d. Meedoen / Arbeidsparticipatie	12		7.3 Financiële middelen (geld)	24
	e. Betrekken / Inclusie	12		7.4 Overige middelen	25
	f. Sport als effectief middel	13	HOOFDSTUK VIII	7.5 Opbrengsten en dekking	25
HOOFDSTUK VI	Ons sportkapitaal			Actieplan	
	<i>Paragraaf 1: Aanbieders (verenigingen, bedrijven, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeente)</i>		HOOFDSTUK IX	8.1 Aanbieders	26
	1.1 Veel sportspecifieke aanbieders	14		8.2 Programma	27
	1.2 Ook niet-sportspecifieke aanbieders	15		8.3 Accommodaties	29
	1.3 Andere aanbieders	15		Welke middelen hebben we nodig?	
	1.4 Inclusiviteit	15		9.1 Menskracht	30
	1.5 Mooie mix	15		9.2 Geld	31
				9.3 Accommodaties	32
				9.4 Organisatie	33

Bijlagen:

- [SROI-cijfers: maatschappelijk rendement van sport](#)
- [Toelichting en uitwerking kosten per sportaccommodatie](#)
- [Overzicht van de accommodaties met hun specifieke vorm van eigendom en beheer](#)

In december 2015 stelde uw raad het sportbeleidsplan voor de periode 2016-2019 vast. Sinds vorig jaar bestaat de wens van actualisatie naar een volgende periode. Dat hebben we tijdig gepland. Toen de mogelijkheid ontstond om een Lokaal Sportakkoord te laten opstellen, leek ons dat een eerste stap. Immers, een betere consultatie van ons maatschappelijk veld konden we ons niet wensen. Het Lokaal Sportakkoord Gilze en Rijen is in december 2019 ondertekend door maar liefst 20 partijen uit onze lokale samenleving.

Dit sportakkoord geldt als belangrijke input voor nieuw sportbeleid. Een andere belangrijke bouwsteen was de wens van uw raad om ook een meerjarenvisie te ontwikkelen op onze sportinfrastructuur.

Op de actielijst van de commissie Samenleving staat het aldus vermeld: “Herijken sportvisie en beheerplan voor sportaccommodaties met financiële onderbouwing voor de periode 2021-2030.”

Hierbij treft u dit integrale plan aan. We beginnen met de paraplu -de visie die wij met sport in onze gemeente nastreven- en gaan daarna in op de daarvoor beschikbare middelen. Als middelen om de visie te realiseren beschouwen wij sportaccommodaties, sportfinanciën en personele inzet. We introduceren de term sportkapitaal. Over deze onderwerpen scheppen wij een kader. Voor diverse onderdelen stellen wij ook uitvoering voor. Andere onderdelen krijgen een plaats in een jaarlijks op te stellen uitvoeringsagenda.

Volgende inleidende opmerking betreft de samenwerking met onze ABG-partners Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. Die samenwerking heeft ook tot doel om gezamenlijke meerwaarde te leveren op zoveel mogelijk gebieden. Sport leent zich daar bijzonder goed voor. ‘Toevallig’ hebben ook Alphen-Chaam en Baarle-Nassau behoefte aan nieuw sportbeleid. Om efficiënt en effectief sportbeleid te kunnen voeren, zullen wij de grootste delen van dit plan daarom ook aan die gemeenten voorleggen ter besluitvorming.

Dit proces loopt niet in alle drie de gemeenten volgende dezelfde planning, daarom ziet dit document er niet voor alle ABG-gemeenten hetzelfde uit. Waar het kan, stellen we hetzelfde beleid voor. Waar het moet, maken we verschil per gemeente. Uiteraard neemt iedere gemeenteraad eigenstandig besluiten.

*Optisport zwembad en
sportal Den Butter in Rijen.*

Wat is
er al?

HOOFDSTUK II

Wat is er al?

a. Beleid

Het laatste sportbeleidsplan van Gilze en Rijen besloeg de periode 2016-2019. Dat beleidsplan ging alleen over sportstimulering. Dat is in uitvoering genomen en daarna is geen beleid meer opgesteld. Het subsidiebeleid (dat ook betrekking heeft op de sportsector en vooral sportstimulering) is in 2016 vernieuwd.

Op het gebied van sportaccommodaties is nooit integraal beleid geformuleerd in de gemeente Gilze en Rijen. Wel hanteert ons college vanaf 2013 een eenduidig tarievenbeleid voor het gebruik van (buiten)sportaccommodaties. Sindsdien bestaan er ook vergoedingen voor zelfwerkzaamheid door verenigingen/gebruikers.

b. Lokaal Sportakkoord Gilze en Rijen

Zoals bekend bij uw raad is in december 2019 het Lokaal Sportakkoord Gilze en Rijen afgesloten. Hierin staat een set aan afspraken op een vijftal thema's. Het hele maatschappelijke veld van sport, onderwijs, zorg, overheid, ouderen en het bedrijfsleven was uitgenodigd om op enigerlei wijze deel te nemen aan het sportakkoord.

Voor Gilze en Rijen heeft dit 14 nieuwe activiteiten op het gebied van sportstimulering en –ontwikkeling opgeleverd, waarvoor 20 organisaties met elkaar samenwerken. De gemeente is in dit sportakkoord één van de betrokken partners. Vanuit dit Lokaal Sportakkoord ligt er dus een breed maatschappelijk draagvlak voor allerlei nieuwe acties en activiteiten die verband houden met de ambities uit het sportakkoord. Die 'vibe' nemen we uiteraard mee in deze nieuwe sportvisie en zien we als maatschappelijke inbreng hiervoor.

c. Ontwikkeling team sportcoaches

Het fenomeen (buurt)sportcoaches heeft zich sterk ontwikkeld in de gemeente Gilze en Rijen. Bij de start in 2010 waren zij in onze gemeente nog hoofdzakelijk actief in het (bewegings)onderwijs. Nu zijn zij op vele maatschappelijke terreinen actief: onderwijs, zorg, sport, senioren.

Een paar voorbeelden:

- Sportcoaches verzorgen alle gymlessen op alle 17 basisscholen in het ABG-gebied van de leerjaren 1 tot en met 8. Hiermee is een enorme kwaliteitsimpuls gegeven aan het bewegingsonderwijs op de scholen. Onze gemeente geldt tegenwoordig als een voorbeeld in het land van hoe zo iets succesvol georganiseerd kan worden. Zie daarvoor het onderzoeksrapport van Ecorys uit 2019.
- Sportcoaches nemen het sportdeel van het leefstijlprogramma Cool+ voor hun rekening. In dit programma werken deelnemers onder leiding van een leefstijlcoach aan een gezondere leefstijl. Het accent hierin ligt op voeding en beweging. Ook zijn sportcoaches actief in de jongerenvariant hierop: Cool2BFit.
- Seniorenverenigingen huren sportcoaches in voor de sport- en bewegingslessen in hun reguliere programma.
- Samen met Contour/DeTwern is een huiswerkklas opgezet waarin brugklassers in het middelbaar onderwijs tweemaal per week huiswerk maken en sporten onder leiding van medewerkers van A16 en sportcoaches.
- In samenwerking met fysiotherapeuten voeren sportcoaches valpreventietrainingen voor ouderen uit. Dit gebeurt in zowel Gilze als Rijen.

d. Conclusie

Onze conclusie is dat de gemeente Gilze en Rijen het al goed doet. Dat blijkt bijvoorbeeld ook in allerlei cijfers en benchmarks. Een paar opvallende:

- Onze gemeente behaalt met het instrument buurtsportcoaches een veel grotere cofinanciering vanuit de samenleving (38%) dan het landelijk gemiddelde (16,7%). Daardoor zijn in Gilze en Rijen de eigen gemeentelijke bijdragen en de rijksbijdragen lager dan landelijk. Onze gemeente draagt 36% van de kosten bij, terwijl andere gemeenten 41,8% bekostigen. De rijksbijdrage is bij ons slechts 26%. In de rest van Nederland is dit 39,8%.
- Het percentage niet-sporters is in Gilze en Rijen (45,1%) lager dan het landelijk gemiddelde (48,7%).
- In Gilze en Rijen is 26,9% lid van een sportvereniging die (via de eigen sportbond) is aangesloten bij NOC*NSF. Landelijk is dat 24,9%.
- In de 2019-versie van de Jongerenmonitor van de GGD scoort onze jeugd tot 18 jaar beter dan de GGD-regio Hart voor Brabant qua beweegnorm, bewegen in dagelijks leven, lidmaatschap sportvereniging en vrijwilliger bij sportvereniging.
- Al deze scores behalen we met een gemeentelijke uitgave van € 95 per inwoner per jaar. Het landelijk gemiddelde is € 61 per inwoner per jaar.

Wij denken echter aan het gezegde 'in het land der blinden is één oog koning'. Er liggen nog zoveel kansen en de vele goede projecten en activiteiten in onze gemeente draaien op nog zo'n kleine schaal (als percentage van de specifieke doelgroep), dat er nog veel winst te behalen is. Wij zien het als onze opdracht om die te gaan verzilveren en daarmee onze inwoners een grote dienst te bewijzen. Vooral het bevorderen van een gezonde leefstijl met sport en bewegen staat daar specifiek in de aandacht. De coronapandemie heeft het belang hiervan extra onderstreept.

Visie op sport en bewegen

HOOFDSTUK III

Visie op sport en bewegen

a. Algemeen

Voor het algemene beeld over het thema sport en bewegen anno 2020 citeren wij uit de samenvatting die de Vereniging Sport en Gemeenten geeft in haar voorstel voor een gemeentelijke beleidsvisie voor de raadsperiode 2018-2022, getiteld “Sport stimuleert, naar een optimale inzet van uw sportkapitaal”.

“Gemeenten staan voor grote opgaven in het sociale domein (decentralisaties), de fysieke leefomgeving (energietransitie, duurzaamheid, mobiliteit, woningbouw) en het (preventieve) gezondheidsbeleid. Daarbij hebben ze te maken met ingrijpende demografische ontwikkelingen (vergrijzing, groei dan wel krimp van de bevolking, migratie, vluchtelingen), een steeds mondigere bevolking, de invloed van de sociale media op de (politieke) menings- en besluitvorming, bezuinigingen en toenemende verantwoordingsdruk. Deze opgaven en ontwikkelingen werken door in het lokale sport- en beweegbeleid. Tegelijkertijd bieden sport en bewegen mogelijkheden om op deze opgaven en ontwikkelingen in te spelen.

Het lokale sportbeleid streeft naar een lokaal sportklimaat en -aanbod, waar sport en sportief bewegen voor iedereen toegankelijk zijn. Iedereen kan ervaring opdoen met het plezier en de positieve energie die door sportief bewegen en sportbeoefening worden voortgebracht. De effectiviteit van dit sportstimuleringsbeleid toont zich in een blijvend hoge en frequente sportdeelname van de lokale bevolking.

Een hoge en frequente sportdeelname is naast doel in zichzelf, tevens een onmisbare voorwaarde voor het bereiken van doelstellingen van het gemeentelijke sociale en/ of economische beleid. In dat geval zetten andere afdelingen dan de gemeentelijke sportafdeling sport als beleidsinstrument in. De effectiviteit daarvan blijkt uit de mate waarin deze afdelingen erin slagen met de inzet van sport hun beleidsdoel-

stellingen te bereiken, bijvoorbeeld op het gebied van (preventief) gezondheidsbeleid, leefbaarheid of versterking van het vestigingsklimaat.

Het gemeentelijk sportbeleid zoekt voortdurend naar mogelijkheden om de doelmatigheid en effectiviteit van het lokale (sport)beleid te vergroten. In het sportstimuleringsbeleid begint dit bij het optimaal laten renderen van het lokaal aanwezige sportkapitaal. Het is zaak te bewaken dat dit sportkapitaal (de lokaal aanwezige combinatie van accommodaties, aanbieders en programma) blijft aansluiten op de veranderende vraag naar en behoefte aan bewegingsmogelijkheden van de diverse doelgroepen in de bevolking. Bij de inzet van sport als middel wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van (in de praktijk) beproefde en onderbouwde methoden of interventies, die zicht geven op vooraf bepaalde opbrengsten.

Lerend beleid draagt bij aan de doelmatigheid en effectiviteit van het beleid. Proberen, pilots, experimenteren, monitoren en evalueren zijn nodig om te leren of het beleid werkt op de manier zoals voorspeld en bedoeld. Zo niet, dan is het zaak bij te sturen. Dat vraagt om doelgerichtheid in combinatie met een bepaalde handelingsvrijheid in de beleidsuitvoering. Omdat er geen wettelijk kader is voor sportbeleid en gemeenten die autonoom opereren, kan het sportbeleid zich profileren als proeftuin voor lokale beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld bij de herinrichting van het sociale domein of de invoering van het nieuwe omgevingsbeleid.”

b. Specifiek voor onze gemeente

Hieruit trekken wij de volgende conclusies over sport en bewegen:

1. Bewegen is een belangrijke pijler voor het welbevinden van onze inwoners.
2. Sporten en bewegen dragen in grote mate bij aan een gezonde leefstijl. De fysieke en mentale weerbaarheid worden erdoor vergroot.

Kwetsbare inwoners kunnen er minder kwetsbaar door worden.

3. Sport is een bindend element tussen mensen en groepen, vooral als de deelnemers zich verenigen. Dat kan in formele verenigingen, maar ook in particulier samengestelde groepjes.
4. Voor veel mensen is sport gewoon leuk: leuk om te doen, leuk om naar te kijken, leuk om er vrijwilliger te zijn en leuk om erbij betrokken te zijn. Een plezierige tijdbesteding.
5. Sport en bewegen zijn een zeer bruikbaar thema/middel om in te zetten op vele beleidsterreinen en helpt daardoor de doelen in die beleidsterreinen te realiseren.
6. Uitgaande van cijfers over lidmaatschappen en gezondheid is het groeipotentieel voor sport en bewegen groot, zeker in bepaalde doelgroepen.

c. En nu concreet.....

Dit leidt tot deze visie op sport en bewegen voor de gemeente Gilze en Rijen:

Het thema ‘sport en bewegen’ levert een belangrijke bijdrage aan het welzijn, de gezondheid en ontwikkeling van de inwoners van Gilze en Rijen. Sport is naast een prettig tijdverdrijf bij uitstek een manier om mensen met elkaar in contact te brengen, te laten participeren en als alternatief voor of onderdeel van zorgtrajecten.

In een veranderende samenleving willen we mensen blijvend verleiden om (meer) te bewegen. Door bestaande structuren te versterken en in te spelen op individuele behoeftes bouwen we met sport als middel verder aan een gezonde, betaalbare samenleving waarin iedereen met plezier kan meedoen.

Rol van de gemeente

HOOFDSTUK IV

Rol van de gemeente

Volgens de principes van zelfredzaamheid en het benutten van eigen, lokale kracht proberen wij zoveel mogelijk de ontwikkeling van het thema sport en bewegen aan onze burgers en hun organisaties/verenigingen over te laten en helpen wij hen waar nodig.

Dat betekent dat wij onze burgers en organisaties/verenigingen:

- in staat stellen om zich via sport en bewegen te uiten en te ontwikkelen (wij **faciliteren**) zodat iedere inwoner een echte keuze kan maken om te sporten en te bewegen;
- **stimuleren** om nieuwe wegen in te slaan waardoor de sport- en beweegmogelijkheden en het aanbod daarin attractief, modern, toekomstbestendig en op maat zijn;
- het goede voorbeeld willen geven door indien nodig zelf nieuwe ontwikkelingen te **initieren**.

a. Sport en bewegen in het (gemeentelijke) sociale domein

Onze ABG-gemeenten willen dat 'iedereen die in deze gemeenten woont, mee kan doen aan onze samenleving'. Het is de taak van de gemeente om burgers die daarin ondersteund moeten worden ook die ondersteuning te bieden. Met de komst van nieuwe taken in het sociale domein (sinds 2015) ligt er een uitdaging om die ondersteuning beter en goedkoper te realiseren. De afgelopen jaren hebben dat bewezen. Sport kan hierin een grote rol spelen. Sport is een bewezen effectief én relatief goedkoop middel in activering, zorg, integratie, onderwijs en andere sectoren. In Nederland hebben al vele interventies gedraaid die dit bewezen hebben. We kunnen gerust zeggen, dat 'de sky the limit is'. Echt alles voor allerlei doelgroepen is al ontwikkeld en wetenschappelijk op effectiviteit getoetst.¹

¹ Indien u hierin geïnspireerd wilt worden, kunt u eens kijken op de websites <https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/producten/over-sport-en-beweeginterventies/> of www.sportengemeenten.nl.

b. Sport en de (gemeentelijke) gezondheidszorg

Op landelijk niveau is een preventieakkoord afgesloten gericht, op het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. Deze drie pijlers vormen de basis voor het bevorderen van de volksgezondheid. Door aan deze drie pijlers te werken kan snel gezondheidswinst worden gehaald.

Sport en bewegen zijn uitermate belangrijke aspecten daarin. Op dit moment is de effectiviteit van sport in zorg en welzijn in onze gemeente nog relatief laag. Er zijn al goede initiatieven voor specifieke doelgroepen gestart, maar het bereik in aantal inwoners is nog laag. In het kader van inclusie willen we deze groepen en burgers meer op maat gaan bedienen.

Omdat de situatie landelijk niet anders is dan in onze gemeente, stimuleert het Rijk het tot stand brengen van *lokale* preventieakkoorden met een tweetal subsidie-mogelijkheden. Een eenmalige projectsubsidie om de totstandkoming van de lokale preventieakkoorden te stimuleren en een meerjaren activiteitsubsidie.

We denken dat er samen met het maatschappelijk middenveld zeker mogelijkheden zijn om te komen tot een preventieakkoord voor Gilze en Rijen. Hierbij willen we ook delen van ons lokale sportakkoord gebruiken, omdat daaraan wordt meegewerkt door partijen die ook aan preventie van gezondheidsschade werken.

Ontwikkelkansen

Vanuit onze visie en ambitie zien we de volgende kansen om sport als middel sterker in te zetten.

a. Uitdagende openbare ruimte

Het ABG-gebied is een ideaal fiets- en wandelgebied. Binnen de bebouwde kommen zouden we nog meer aandacht kunnen hebben voor sport- en beweegmogelijkheden in de buitenlucht voor alle leeftijden. De Omgevingswet vereist dit bovendien.

‘Jong geleerd is oud gedaan’. Als kinderen plezier in sport ervaren, is de kans op ‘een leven lang sporten en bewegen’ het grootst. Speciale aandacht mag er daarom zijn voor openbare sport- en spelmogelijkheden voor kinderen tot 12 jaar.

Overigens gaat het bij een uitdagende openbare ruimte niet alleen om kinderen, maar ook ouderen (bijvoorbeeld beweegtuinten of buitenfitness). In omringende gemeenten zijn voorbeelden waar bij de herinrichting van straten een ‘gezonde omgeving’ met ruime aandacht voor bewegen² is gecreëerd.

Bewegen en sport als pijler hanteren bij de inrichting van nieuwe omgevingen of bij het herinrichten van de bestaande omgeving biedt hierin volop kansen. Dat geldt ook voor het openbare karakter van veel van onze buitensportaccommodaties en bijvoorbeeld de *Ommetjes* die in samenwerking met Toerisme De Baronie en Natuur- en Landschapsvereniging Gilze en Rijen (NLGR) zijn ingericht.

² Het project Thomas van Aquinostraat in Tilburg is zo’n voorbeeldproject. Hierin werd de koppeling inrichting openbare ruimte, sport en bewegen maar ook inclusiviteit voor mensen met een beperking gemaakt. www.pleinciviel.nl/een-gezonde-omgeving-thomas-van-aquinostraat-tilburg.html

b. Professionele instructie / ondersteuning

Er bestaat een top-10 van factoren die mensen het vaakst opvoeren als argument om de sport vaarwel te zeggen of om niet te sporten. Het gebrek aan professionele instructie en organisatie is er één van. Daarom moet er aandacht zijn voor een sportaanbod dat deskundig, veilig, effectief, positief en gezellig gepresenteerd wordt in een gestructureerde organisatie. Met het ABG-team sportcoaches hebben we een ideaal en goed functionerend middel in handen om hieraan tegemoet te komen bij de uitbouw van sportdeelname. Uitbreiding, specialisatie en (bij)scholing zijn echter nodig om groei in sportdeelname te kunnen bereiken.

Datzelfde geldt voor het vrijwillige kader van veel verenigingen: werving en behoud, opleiding en begeleiding zijn nodig. Doemdenkers verwachten, dat sportclubs over tien jaar veel vrijwilligers tekort gaan komen. Misschien gaat dat meevallen, maar het onderwerp verdient maximale aandacht. Sommige verenigingen merken immers nu al een terugloop in het aantal vrijwilligers. Clubs moeten daarin ondersteund worden, omdat clubs belangrijk zijn in ons sportkapitaal (onderdeel: aanbieders). In het herziene subsidiebeleid bestaat deze mogelijkheid al, maar de ondersteuning dient ook anderszins vorm en inhoud te krijgen.

c. Fitte en veerkrachtige burgers / samenwerking

De sportakkoorden hebben een mooie en grote betrokkenheid opgeleverd vanuit de lokale en regionale gezondheidszorg. Huisartsen, fysiotherapeuten, leefstijlcoaches, GGD en gemeenten werken samen om (meer) burgers fitter en veerkrachtiger te maken. Het ijzer is heet en kan nu gesmeed worden.

Voor mensen met een beperking kan lokaal of gemeentelijk niet altijd een passend sport- en beweegaanbod georganiseerd worden. Maar in de regio werken gemeen-

ten beter samen aan Uniek Sporten, waardoor de keuzemogelijkheden voor deze groep groter worden. Gilze en Rijen speelt een verbindende rol in de regio op dit thema en kan zo nog meer gebruik gaan maken van de samenwerking met gemeenten in de regio.

Op zoek naar efficiëntie en effectiviteit stimuleren instellingen hun cliënten om sociaal-emotionele problematiek met alternatieve methodes aan te pakken. Daarbij komen sport en bewegen steeds nadrukkelijk in beeld. Alom wordt gepropageerd, dat een gezonde leefstijl de weerbaarheid en weerstand (ook tegen nieuwe virus-sen) vergroot. Actie zou gewenst zijn.

De verbindende en verenigende functie van sport houdt mensen langer betrokken en actief bij de samenleving. Lichaams- en hersenactiviteit blijven op niveau en dat voorkomt of vertraagt ouderdomsproblemen zoals eenzaamheid, immobiliteit en dementie.

d. Meedoen / Arbeidsparticipatie

Via sport herkennen of ontdekken mensen competenties bij zichzelf waarmee zij hun kansen op de arbeidsmarkt kunnen vergroten. We gebruiken deze kans nog onvoldoende in Gilze en Rijen.

De sportsector leent zich bij uitstek voor inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In deze zogenaamde 'social return on investment' verrichten mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betaald of onbetaald werk in onderhoudswerk of in verenigingsklussen. Hiermee kunnen zij een welkome aanvulling zijn op de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers op onze sportparken.

e. Betrekken / Inclusie

Sport en bewegen zijn uitermate geschikt om inwoners te betrekken bij de samen-

leving. Zeker om hen te betrekken voor wie sporten en bewegen niet zo'n logische stap is. Daarvoor moeten soms wel drempels weggenomen of verlaagd worden. Soms letterlijk door fysieke aanpassingen aan gebouwen en terreinen, soms figuurlijk door lage deelnamegelden, afwijkende sportmomenten of passend sport- of beweegaanbod. Door oog te hebben voor zulke drempels werken we aan inclusiviteit van onze samenleving.

f. Sport als effectief middel

Sport is een effectief middel gebleken om doelstellingen van niet-sportsectoren te bereiken. Daarom is het aan te raden sport vaker in andere beleidssectoren in te zetten als middel. Het initiatief hiervoor kan vaker vanuit de andere onderdelen in het sociaal domein genomen worden. Het resultaat kan $1 + 1 = 3$ worden.

Het Kenniscentrum Sport en Bewegen heeft een tool gemaakt waarmee het maatschappelijk rendement van sport berekend kan worden per gemeente. De berekening voor Gilze en Rijen komt uit op een rendement van € 2,19. Dit betekent dat iedere in onze gemeente door alle partijen en inwoners, geïnvesteerde euro in sport en bewegen een maatschappelijk (en soms commercieel) rendement van € 2,19 oplevert. Dit rendement komt voor 42% tot uiting in de kwaliteit van leven, voor 35% in een lager ziekteverzuim, voor 14% in een hogere arbeidsproductiviteit, voor 6% in lagere zorgkosten en voor 4% in een langere levensverwachting.

Van de stakeholders slaat de balans tussen kosten en baten (erg) voordelig uit voor het bedrijfsleven, onze inwoners zelf, het Rijk en de zorgverzekeraars. De gemeente is feitelijk de enige stakeholder die veel meer investeert dan ze aan revenuen incasseert. Anderzijds kan opgemerkt worden, dat het een typische taak van de

gemeentelijke overheid is om te investeren met als oogmerk maatschappelijk rendement. Het rendement voor Gilze en Rijen als geheel (€ 2,19) maakt investeren de moeite waard. Zie de [bijlage 1](#): “maatschappelijk rendement van sport” voor meer informatie hierover.

*Ommetje Blok en Broek in Hulten (4,7 km)
uitgezet door Natuur- en Landschaps-
vereniging Gilze en Rijen (NLGR).*

Ons sportkapitaal

In de inleiding citeren we uit de toekomstvisie van de Vereniging Sport en Gemeenten de term 'sportkapitaal'. Dit is de lokale combinatie van sportaccommodaties, sportaanbieders en sportprogramma's. De samenhang en afstemming tussen deze drie bepaalt de effectiviteit van het (sport)beleid. Immers, als een gemeente schitterende sportaccommodaties heeft, maar er is geen sportprogramma, dan kunnen de inwoners niet genieten van deze accommodaties. Anderzijds, ambitieuze, geweldig florierende verenigingen lopen tegen hun grenzen aan, indien de accommodaties niet op orde zijn.

Hieronder beschrijven we hoe we per onderdeel van het sportkapitaal aankijken en (daarna in het volgende hoofdstuk) wat we daarmee zouden willen in de komende jaren. We focussen op aanbieders (paragraaf 1), programma's (paragraaf 2) en accommodaties (paragraaf 3).

Paragraaf 1: Aanbieders (verenigingen, bedrijven, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeente)

1.1 Veel sportspecifieke aanbieders

Voor bijna alle meest gangbare sporten in Nederland is in onze gemeente een vereniging te vinden.

'Sportspecifiek' betekent dat de aanbieder slechts één reguliere sport aanbiedt (bijvoorbeeld voetbal, volleybal of tennis en aanverwante spelsoorten). Wij merken dat bij sommige verenigingen ledenaantallen onder druk staan. Dit is een trend die niet makkelijk te keren is.

1.2 Ook niet-sportspecifieke aanbieders

Binnen onze gemeente (en de andere gemeenten in het ABG-gebied) werkt zelfs een niet-sportspecifieke organisatie, namelijk de stichting Sport'sCool. Deze stichting stelt zich ten doel om te voorzien in sportaanbod voor specifieke doelgroepen, waarin het reguliere palet van aanbieders niet kan of wil voorzien. Niet-sport-specifiek betekent dat de aanbieder zich niet richt op één reguliere sport maar het aanbod inricht naar de vraag van een doelgroep.

Sport'sCool initieert niet-sportspecifiek aanbod voor vaak kwetsbare doelgroepen. Het is een stichting en heeft dus geen leden of vrijwilligers (behalve de bestuurs-leden). Sport'sCool heeft deelnemers en koopt professionals in voor het sport-onderricht. Daarmee is de stichting een waardevolle aanvulling op de sport-specifieke aanbieders. Waar mogelijk werkt Sport'sCool met hen samen.

Door deze typische opstelling kan Sport'sCool gezien worden als een basis-voorziening. Zij is uiterst geschikt om activiteiten te initiëren die de gemeente(n) graag gerealiseerd zou(den) zien. De stichting maakt gebruik van subsidies die de gemeente juist voor activiteiten voor deze doelgroepen beschikbaar stelt. Daardoor bestaat er al een intensieve relatie tussen de gemeente(n) en Sport'sCool.

1.3 Andere aanbieders

Behalve de reguliere sportclubs en Sport'sCool wordt sport tegenwoordig door veel meer partijen aangeboden.

Instellingen die werken met kinderen van 0 tot 12 jaar geven sporten en bewegen al een groeiende plaats in hun programma's, zodat in die levensfase de basis wordt gelegd voor 'een leven lang sport'. Hierover bestaan al contacten tussen GGD

(consultatiebureau), onderwijs, kinderopvang, zorgprofessionals en gemeente. Ook seniorenverenigingen hebben hun sportaanbod de laatste jaren uitgebreid en willen daarin nog verder gaan.

In de particuliere en commerciële hoek zijn ook volop sportaanbieders actief. Denk aan veel golfclubs, bootcamp-ondernemers en sportscholen. Zelfs op het snijvlak van sport en cultuur kan de inwoner in eigen gemeente terecht. Denk aan dans of twirling.

1.4 Inclusiviteit

De bereidheid, ambitie en vitaliteit bij de aanbieders zijn volop aanwezig, voor het verbreden van hun aanbod en het bevorderen van inclusiviteit. De aanbieders hebben daarbij wel hulp en ondersteuning nodig. Denk aan ondersteuning van elkaar (samenwerking) of van de gemeente (vergunningverlening, intermediair, subsidies, sportcoaches, aanpassing accommodaties). Aanbieders vinden het ook belangrijk, dat de gemeente faciliteiten blijft leveren waardoor ook minder draagkrachtigen gebruik kunnen blijven maken van hun aanbod. Denk aan het Jeugdfonds Sport en voorheen ook de stichting Leergeld.

1.5 Mooie mix

We hebben in de gemeente een mooie mix van verenigingen, stichtingen, doelgroeporganisaties en particuliere sportaanbieders. Onze dorpen hebben alle vier een andere schaal en daardoor is ook de diversiteit van sportaanbieders anders.

Wij constateren dat alle (sport)aanbieders een belangrijke rol vervullen in de zo gewenste en gewaardeerde sociale cohesie. Als we willen dat ze nog meer hierin betekenen, hebben ze hulp nodig. En zullen ze moeten samenwerken.

Paragraaf 2: Programma

2.1 Sportspecifiek

Het programma van het sportaanbod in onze gemeente is grotendeels sport-specifiek. ‘Sportspecifiek’ wil zeggen het aanbieden van één enkele sport (of neven-tak daarvan). De laatste jaren is de focus wel iets meer richting niet-sporters gegaan, maar in aantal deelnemers is dat nog minimaal. Die initiatieven bieden wel kansen om veel meer kwetsbare inwoners bij sport te betrekken met alle voordelen van dien.

Binnen het sportspecifieke aanbod wordt wel geëxperimenteerd met nieuwe vormen. Denk aan padel bij de TC Gilze en TC Cash, voetgolf bij vv Gilze en binnenkort Walking Football bij enkele voetbalclubs. Zulke vernieuwingen zijn nodig om het aanbod aantrekkelijk te houden voor de steeds veranderende wens van een veranderende bevolking.

2.2 Benadering doelgroepen

Soms vissen sportaanbieders in dezelfde vijver, met het gevaar af dat zij allebei niet het gewenste doel bereiken. We zouden kunnen bekijken hoe we dit kunnen verminderen waardoor de voldoening van ieders inspanningen groeit. In het Lokaal Sportakkoord staan hierover interessante ideeën vanuit de clubs zelf. We bouwen hier op voort.

2.3 Algemene promotie

De externe communicatie van alle actoren richt zich grotendeels op de eigen achterban en de daar (enigszins) bij betrokken personen. De niet-actieven en niet-betrokkenen worden nog niet actief aangesproken. Een communicatie-

campagne die voortkomt uit het Lokaal Sportakkoord, kan hier mogelijk verandering in brengen en meer mensen activeren.

2.4 Een leven lang sport en bewegen

In de opvoeding van kinderen wordt sport nog niet echt met de paplepel ingegoten. Met name bij ouders zou het besef dat ‘een leven lang sport en bewegen’ begint in de jeugd en dat ‘een gezonde geest in een gezond lichaam’ van pas komt in alle levensfasen, verder ontwikkeld kunnen worden. Typerend is, dat ouders jonge kinderen eerst zwemdiploma’s laten behalen, voordat die kinderen ‘een sport mogen kiezen’. De motivatie hiervoor ligt meer in het creëren van zwemveiligheid dan in het aanbieden van zwemmen als (basis)beweegvorm.

2.5 Kwaliteit bewegingsonderwijs

Met de komst van buurtsportcoaches is de kwaliteit van het bewegingsonderwijs zeer sterk verbeterd. Het bewegingsonderwijs in onze gemeente is daarmee van een stabiel en hoog niveau. De gymlessen zijn nu veel uitdagender, completer en gedifferentieerder dan tien jaar geleden. Landelijk wordt nu zwaar ingezet op voldoende gymlessen per groep onder de leiding van vakleerkrachten. Een derde gymles per groep per week komt eraan. De techniek schrijdt voort en inzichten voor functioneel nog betere gymlessen veranderen. Die inzichten gaan vooral over de inrichting van gym- en sportzalen. Waar mogelijk zouden we op deze ontwikkelingen moeten inspelen en veranderende inzichten moeten gebruiken om het plezier in bewegen bij kinderen zo vroeg mogelijk bij te brengen.

2.6 Topsport als inspiratie

In het sportprogramma van de gemeente Gilze en Rijen wordt nog weinig gebruik gemaakt van de inspirerende werking die topsport kan hebben.

Op het gebied van topsport zijn we trots op de prestaties van hardloper Joris van Gool en enkele evenementen zoals het Wielerweekend in Gilze en de Ronde van de Leren Zool. Wellicht is het topsportaanbod in de evenementensfeer uit te breiden. Wij kunnen daarbij clubs faciliteren. Topsporters zijn op die manier een ambassadeur voor onze gemeente.

Paragraaf 3: Accommodaties

3.1 Voorzieningen

Sportaccommodaties moeten functioneel, schoon en veilig zijn. Ze moeten voorzien in een constante basisbehoefte van een redelijke omvang. Als dat het geval is en indien er een (niet-commercieel) maatschappelijk belang mee gediend is, is het een gemeentelijke taak sportaccommodaties te realiseren en/of te faciliteren. Anderzijds: indien een sport of sportactiviteit commercieel wordt opgezet, is het niet de taak van de gemeente om hierin mee te betalen in enigerlei vorm.

De gemeente Gilze en Rijen heeft bijna overal prima binnen- en buitensportaccommodaties. We leggen de laatste hand aan de sporthallen in Rijen en Gilze en zijn daarmee zelfs klaar voor de toekomst. Na uitvoering van het Toekomstplan Binnensportaccommodaties Rijen hebben we het aantal zaaldelen zodanig uitgebreid, dat we knelpunten konden oplossen en letterlijk ruimte beschikbaar hebben om te groeien in sportdeelname.

In de komende periode tot 2030 verwachten we niet nieuwe complexen te moeten aanleggen, anders dan de al lopende binnensportprojecten in Rijen en Gilze. Wel zouden we kunnen inspelen op een landelijke tendens, dat sportgebouwen en sportterreinen steeds meer multifunctioneel kunnen worden ingezet: als sport-bso,

als werkplek, als dagopvang, als leslokaal of wat dan ook. Het initiatief om meer multifunctionaliteit in een sportcomplex aan te brengen laten we aan de (hoofd) gebruiker. Rol van de gemeente kan zijn, dat we daar positief in gaan staan en dit (helpen) mogelijk te maken.

Onze gemeente kent verder al enkele sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Aangezien inwoners meer individualistisch of zelfgeorganiseerd in de openbare ruimte sporten en bewegen, zouden meer voorzieningen voor sport en bewegen in de openbare ruimte in een groeiende behoefte kunnen voorzien. Denk hierbij aan routes bewegwijzeren (ommetjes, wandelroutes, hardlooproutes, fietsroutes, discgolf; alles binnen de gemeentegrens of grens van bebouwde kom) of sportieve inrichting van de openbare ruimte (beweegtuin/beweegroute, buitenfitness, sportveldjes i.p.v. speelveldjes). Daar waar mogelijk willen we zulke voorzieningen gaan aanbrengen of stimuleren dat organisaties dat in hun nabijheid doen.

3.2 Exploitaties

Niet alleen het investeren, maar ook het exploiteren van sportaccommodaties vergt jaarlijks een groot budget. In 2013 heeft de gemeente Gilze en Rijen met de invoering van een nieuw tarievensysteem (een tarief per veld per uur als percentage van de totale kostprijs) een situatie van ongelijkheid tussen complexen en gebruikers in de buitensport grotendeels ongedaan gemaakt. De veranderingen hadden betrekking op de voetbal- en hockeyclubs. Bovendien is toen een bescheiden financieel positiever resultaat voor de gemeente ontstaan. Destijds is afgesproken de tarieven na vijf jaar te evalueren. Dat is tot op heden nog niet gedaan. In de komende periode willen we bezien hoe we een stap verder kunnen zetten in het gelijk behandelen van gebruikers van onze sportaccommodaties en het verbeteren van onze sportexploitaties.

Hoeveel moeten die exploitaties verbeteren ofwel ‘wat mag het kosten’. Net als bij een eerdere operatie zullen we in deze herijking de actuele kostprijzen betrekken. Het verhogen en verlagen van gebruiksvergoedingen kan hierbij aan de orde komen. Als dat het geval is, kiezen we voor ingroeipaden net als we eerder deden.

3.3 Investeringsen

In onze gemeente zijn bijna alle sportaccommodaties gemeentelijk eigendom. Voor de meeste accommodaties treedt de gemeente ook op als verhuurder of ‘ingebruikgever’. Er zijn echter ook accommodaties die niet in gemeentelijk eigendom zijn (sportscholen, golfbanen, sportfaciliteiten in hotels of op campings) en accommodaties die bij derden in exploitatie/beheer zijn (voornamelijk stichtingen). Tenslotte zijn er mengvormen van beide modellen.

We verwachten tot 2030 geen complete sportparken te vernieuwen of nieuw te gaan aanleggen. Wel zullen er kleinere investeringen en vervangingsinvesteringen aan velden en gebouwen plaatsvinden volgens een schema dat door een extern bureau is opgesteld.

3.4 Onderhoud en beheer

Sporten kan in principe altijd en overal. Binnen, buiten, georganiseerd of voor jezelf. Georganiseerde sport vindt veelal plaats op daarvoor ingerichte gebouwen of accommodaties. Daarin zijn veel vormen van eigendom en exploitatie. In [bijlage 3](#) vindt u een totaal overzicht van de accommodaties, met hun specifieke vorm van eigendom en beheer.

Voor elke accommodatie waar de gemeente een vorm van eigendom heeft, is een gebruiksovereenkomst afgesloten met de gebruiker. Daarnaast zijn er private

aanbieders met accommodaties zoals golfclubs, maneges, sportscholen e.d. Deze vallen niet onder de gemeente, maar maken wel onderdeel uit van het totale sportaanbod in onze gemeente.

Het bezitten en beheren van accommodaties brengt kosten met zich mee. Die kosten bestaan voornamelijk uit onderhoudskosten, schoonmaakkosten, rente en afschrijvingen, verzekeringen en belastingen, keuren en vervangen van sport- en spelmateriële etc. Daarnaast worden er de komende jaren investeringen gedaan voor het verduurzamen van de accommodaties. (Zie verderop in 3.5. duurzaamheid). Naast kosten zijn er over het algemeen ook opbrengsten uit een accommodatie in de vorm van huur/gebruiksvergoedingen en belastingopbrengsten. Nu volgt een korte toelichting hoe dit nu geregeld is.

3.4.1 Onderhoud gebouwen

Het onderhoud van de gebouwen waarvoor de gemeente geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is, is ondergebracht bij het cluster gebouwenbeheer van de afdeling Openbare Ruimte van de ABG-organisatie. Voor elk pand is een meerjaren-onderhoudsplanning (MJOP) opgesteld. De onderhoudsplanningen zijn opgesteld voor het in stand houden voor het huidige gebruik van de gebouwen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. **Planmatig onderhoud:** zoals het vervangen van een technische installatie op basis van de verwachte technische levensduur;
2. **Contractonderhoud:** zoals het jaarlijks onderhoud aan een technische installatie;
3. **Dagelijks onderhoud:** het oplossen van niet voorziene storingen aan een technische installatie.

Jaarlijks wordt gekeken wat nodig is aan onderhoud op basis van de planning.

Bij planmatig onderhoud wordt gekeken of uitstel mogelijk en verantwoord is of dat onderhoud juist naar voren gehaald moet worden. Dit is afhankelijk van de staat van onderhoud of prestaties (bij installaties) die geleverd worden. Door onderhoudscontracten af te sluiten op technische installaties wordt de bedrijfszekerheid verhoogd, het veilig gebruik gewaarborgd en is er inzicht in de technische staat. Op basis van dat laatste kan vervanging nauwkeurig gepland worden en zijn we kostenefficiënt bezig.

Het dagelijks onderhoud is niet te plannen en is afhankelijk van wat er door het jaar heen gebeurt. Door goed planmatig en contractonderhoud wordt dit tot een minimum beperkt.

3.4.2 Onderhoud velden

Het onderhoud van de sportvelden waarvoor de gemeente geheel verantwoordelijk is, is ondergebracht bij het cluster Leefomgeving van de afdeling Openbare Ruimte van de ABG-organisatie.

De werkzaamheden betreffen het kunstgrasonderhoud, dagelijks onderhoud van natuurgras van de sportvelden voor voetbal en hockey en het specialistische onderhoud van de kunststof atletiekbaan.

Bij de aanbesteding van het onderhoud is het uitgangspunt, dat de externe aannemer invulling kan geven aan een goede relatie met de sportverenigingen die de sportvelden gebruiken. Heldere, open en tijdige communicatie is hierbij van essentieel belang.

Zo wordt de planning van de werkzaamheden afgestemd met de hoofdgebruiker/vereniging. Hierbij wordt rekening gehouden met speelschema's en activiteiten van

de vereniging. Verder moet de planning van de aannemer altijd inzichtelijk zijn voor de vereniging. Bij voorkeur digitaal in een 'klantportaal'. Verder stelt de aannemer één contactpersoon als aanspreekpunt beschikbaar voor de verenigingen die verantwoordelijk is voor de invulling van operationele uitvoering.

Door zelfwerkzaamheid draagt ook de vereniging bij aan de uitvoering van een aantal onderhoudstaken. Het betreft accommodatie-onderhoud zoals het netheids-onderhoud van beplantingen en verhardingen en het veelal dagelijks onderhoud en/of periodiek onderhoud op de velden die een directe relatie hebben met het gebruik van de velden, zoals het speelklaar maken, herstel van speelschade, weegbree- en onkruidbestrijding en beregenen.

Voor het onderhoud van de velden wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. **Dagelijks onderhoud:** herstellen van bespelingschade gedurende seizoen, grasveld ontdoen van zwerfvuil en blad, herstellen schade t.g.v. ongedierte en controleren en herstellen van afrastering. Voor kunstgras betreft het alleen het veld ontdoen van zwerfvuil en blad en herstellen van afrastering.
2. **Periodiek onderhoud:** maaien, indien nodig beregenen en vegen /afvoeren maaisel, bemesten, toplaag verschralen, rollen en prikrollen en onkruidbestrijding. Voor kunstgras betreft het in hoofdzaak slepen, losmaken toplaag, controleren op losse naden, uitvullen met rubber, borstelen, reinigen en zeven van de infill toplaag en reinigen drainage.
3. **Jaarlijks groot onderhoud:** verticuteren, recycling dressen, uitvullen en loswerken doelgebieden, toplaag verschralen, slepen en rollen, bemesten en doorzaaien. Voor kunstgras betreft het in hoofdzaak specialistisch onderhoud en aanbrengen van infill materiaal. Voor de kunstgrashockeyvelden komt hier de jaarlijkse algenbestrijding bij.

Volgens het vastgestelde onderhoudsprogramma voor het meervoudig cyclisch jaarlijks onderhoud van de velden is voor alle buitensportcomplexen samen een jaarlijks budget van € 242.592 inclusief btw benodigd.

3.4.3 Schoonmaak gebouwen

Het schoonhouden van een gebouw verlengt de levensduur en draagt bij aan een prettig en hygiënisch gebruik. De accommodaties die de gemeente zelf exploiteert en gebruikt (voornamelijk de gymzalen) worden namens de gemeente schoon-gemaakt. Ook dit is een verantwoording van het cluster Gebouwenbeheer. Deze schoonmaak hebben we in de vorm van Social Return On Investment (SROI) bij De Schoonmaakcoöperatie ondergebracht.

De schoonmaak van kleedkamers in de buitensport is ondergebracht bij derden of wordt door de verenigingen/hoofdgebruikers/exploitanten zelf gedaan. Verenigingen doen dit vaak via vrijwilligers en de vereniging ontvangt hiervoor een zelfwerkzaamheid vergoeding.

3.4.4 Keuren en vervangen sportmaterialen

Sportmaterialen en –installaties in binnen- en buitensportaccommodaties moeten regelmatig gekeurd en vervangen worden. Denk hierbij aan ballen, netten, turnringen, klimrekken e.d.

3.5 Inclusie

De sportaccommodaties bieden onderdak aan (sport)activiteiten en zijn in principe openbaar gebied. Daarom moeten ze voor iedereen toegankelijk zijn in de breedste zin van het woord. In de in 2020 vastgestelde Inclusie-agenda 2021-2022 wordt

gesteld dat we deelname aan activiteiten onder andere willen bevorderen door het wegnemen van fysieke drempels. We maken de sportaccommodaties daarom voor zoveel mogelijk doelgroepen toegankelijk. We richten ons hierbij op zowel bestaande als toekomstige accommodaties, maar niet op de gebouwen waarvan we het meerjarig onderhoud hebben aanbesteed bij derden. We streven hierbij niet naar certificering. Het doel is niet certificeren, het doel is een passende toegankelijkheid.

We laten een toegankelijkheidsonderzoek uitvoeren bij de gemeentelijke sportaccommodaties. Hierbij maken we gebruik van ervaringsdeskundigen en/of gespecialiseerde bureaus. We toetsen of aanpassing van de tekortkomingen haalbaar is. De haalbare tekortkomingen passen we aan. Bij verbouw, nieuwbouw of renovatie toetsen we vooraf de toegankelijkheid van de plannen.

3.6 Duurzaamheid

Een belangrijk onderdeel van het sportaccommodatiebeleid is het verduurzamen van deze accommodaties. De oplettende lezer zal het opvallen dat we wat uitgebreider stil staan bij deze paragraaf. Dat doen we nadrukkelijk, omdat wij als gemeente in zijn algemeenheid veel belang hechten duurzaamheid en onze ambities ook in de praktijk willen brengen.

3.6.1. Waarom willen we verduurzamen?

De gemeente Gilze en Rijen hecht grote waarde aan duurzaamheid. Het is één van de speerpunten van ons beleid die we terug laten komen in ‘alles wat we doen’. We willen op ons niveau een bijdrage leveren aan het verbeteren van het klimaat en de leefomgeving op aarde om deze goed en bruikbaar achter te laten voor toekomstige generaties.

Ook sportaccommodaties gebruiken energie in de vorm van stroom en gas. Door de opwekking en het gebruik hiervan wordt er CO² uitgestoten waardoor de aarde opwarmt. We willen aansluiten bij de mondiale en Nederlandse doelstellingen om in 2030 50% minder CO² uitstoot te hebben en 95% in 2050.

Verbetering van duurzaamheid is een afspraak in het Lokaal Sportakkoord. Het gebruik van energie voor sportaccommodaties kost veel geld. Door minder energie te gebruiken, dalen de energiekosten/exploitatiekosten.

Onze (sport)accommodaties zijn gebouwd van materialen en grondstoffen die mogelijk maar een eenmalig gebruik hebben. Wanneer we materialen en grondstoffen gebruiken die circulair zijn, kunnen die oneindig ingezet worden. Daarmee wordt het gebruik van natuurlijke grondstoffen verminderd waarmee de aarde minder belast wordt.

Door klimaatveranderingen ontstaat er wateroverlast of verdroging. Door slim om te gaan met water dragen we bij aan een juist gebruik van deze schaarse levensbehoefte. We willen de aarde en omgeving minder belasten door geen chemische bestrijdingsmiddelen of giftige stoffen voor onderhoud en schoonmaak te gebruiken. Dat is ook gezonder voor de mensen die ermee moeten werken.

3.6.2. Hoe verduurzamen we?

Verduurzamen van sportaccommodaties is maatwerk. De accommodaties verschillen namelijk aanzienlijk als het gaat om leeftijd, technische staat en gebruik.

Per accommodatie wordt bekeken wat mogelijk en haalbaar is. Nieuwe accommodaties zijn gebouwd volgens de huidige richtlijnen en met de kennis van nu. Die zijn goed geïsoleerd, energiezuinig en wekken soms zelf een deel van hun energie op. Oude accommodaties kunnen verduurzaamd worden door het inzetten van hedendaagse techniek zoals led-verlichting, warmtepompen, aanbrengen zonnepanelen, na-isolatie, aardgasloos maken e.d. Maar ook het gebruik van nieuwe circulaire materialen bij het vervangen van bouwkundige onderdelen is een vorm van verduurzamen.

Als eerste merken wij op dat verduurzamen begint bij de mens. Zuinig omgaan met het gebruik van energie en grondstoffen levert vaak de eerste en grootste besparing op. De energie die nog nodig is na alle genomen verduurzamingsmaatregelen willen we duurzaam inkopen.

Met deze (nieuwe) manier van denken en doen halen we de doelstellingen zoals eerder genoemd.

3.6.3. Wat en wanneer verduurzamen we?

Zoals gezegd is verduurzamen maatwerk. Daarom zijn er voor alle (sport)accommodaties energiescans uitgevoerd. Hieruit is een rapportage gemaakt waarin diverse maatregelen zijn voorgesteld. Deze gaan we zoveel mogelijk uitvoeren. Dat doen we op verschillende momenten. Daarin prioriteren we op basis van:

- Terugverdientijd: korter dan 5 jaar; tussen 5 jaar en 10 jaar; langer dan 10 jaar; langer dan de verwachte technische levensduur.
- Impact op het milieu: een maatregel met een hoge of lage impact op het milieu.

De keuze wat en wanneer we gaan verduurzamen geschiedt aan de hand van onderstaande rubricering.

- Prioriteit 1: Maatregelen met een hoge impact op het milieu en een korte terugverdiëntijd.
- Prioriteit 2: Maatregelen met een hoge impact op het milieu en een middellange terugverdiëntijd.
- Prioriteit 3: Maatregelen met een lage impact op het milieu en een korte terugverdiëntijd.
- Prioriteit 4: Maatregelen met een hoge impact op het milieu en een lange terugverdiëntijd.
- Prioriteit 5: Maatregelen met een lage impact op het milieu en een middellange terugverdiëntijd.
- Prioriteit 6: Maatregelen met een lage impact op het milieu en een lange terugverdiëntijd.

Maatregelen met een terugverdiëntijd die langer is dan de technische levensduur worden in principe niet uitgevoerd.

Het moment van vervangen wordt bepaald op basis van de prioriteit. Hierbij kijken we nadrukkelijk ook naar natuurlijke momenten van vervanging. Als bijvoorbeeld de verwachte technische levensduur van een cv-ketel over drie jaar afloopt, gaan we die dan pas vervangen. Daarbij maken we dan ook gebruik van de voortschrijdende kennis van de techniek. Immers, de innovatie gaat snel en we kunnen nu nog moeilijk voorspellen welke concrete maatregelen over enkele jaren het beste resultaat opleveren. Zoals eerder aangegeven is verduurzamen maatwerk en er is een verband met het onderhoud van de sportaccommodatie. Daarom is er per sportaccommodatie een visie opgesteld waarin beschreven is wat het gebruik van

de sportaccommodatie is, wat er aan onderhoud gaat gebeuren en wat er verduurzaamd kan worden.

3.6.4. Wat kost verduurzamen?

Bij verduurzamen maken we verschil tussen al aanwezige installaties en materialen of nieuw aan te brengen installaties of materialen. Aanwezige installaties en materialen worden duurzaam vervangen uit de bestaande onderhoudsbudgetten. Voor nieuw aan te brengen installaties zoals zonnepanelen, warmtepompen en dergelijke volgt een kredietaanvraag. Maatregelen met prioriteit 1 en 2 voeren we zo snel mogelijk uit. Per accommodatie is een visie op maat opgesteld. Hierin zijn per accommodatie de verduurzamingsmaatregelen en bijbehorende kosten opgesomd. De verwachte kosten voor het verduurzamen van de sportaccommodaties bedragen € 499.100. Hiermee is rekening gehouden in onze begroting.

Voor nieuw aan te brengen installaties wordt altijd een businesscase opgesteld. Daarin wordt rekening gehouden met investeringskosten, terugverdiëntijden, eventuele subsidies en terugbetalingen vanuit gebruikers. Op deze manier komt per gebouw een uitgewerkte kredietaanvraag als dat nodig is.

Uitgangspunten die we hanteren bij het opstellen van de businesscase voor investeringen in duurzaamheid zijn:

- Gebruikers betalen over het algemeen de energielasten en hebben de financiële voordelen bij verduurzaming. Als de gemeente de investering doet en de gebruiker de voordelen heeft is dat een vorm van subsidie. Daarom wordt in de op te stellen businesscases rekening gehouden met een geheel of gedeeltelijke terugbetaling door de gebruikers vanuit de lagere energielasten. Deze terugbetaling zal nooit groter zijn dan de door de gemeente gedane investering.

- Een terugbetalingsregeling mag langer zijn dan de terugverdientijd. Maar nooit langer dan de verwachte technische levensduur. Op deze manier kan een gebruiker toch meteen financieel voordeel hebben van verduurzaming. De gemeente krijgt zijn investering op wat langere termijn terug.
- Investerings die snel terugverdiend worden, kunnen/mogen door de gebruiker zelf gedaan worden. Het plaatsen van zonnepanelen is hier een voorbeeld van. De gebruiker investeert en heeft meteen de voordelen daarvan. Als die panelen dan op daken van de gemeente worden aangebracht, regelen we dat via een recht van opstal.
- Leningen voor het verduurzamen van de accommodaties kunnen aangetrokken worden via het BNG duurzaamheidsfonds. In bepaalde gevallen moet de gemeente deels borg staan.
- De gemeente investeert niet in de verduurzaming van sportkantine. Die zijn in eigendom van de vereniging of de vereniging heeft een recht van opstal. De eigenaar doet zelf de investeringen in het kader van duurzaamheid.
- Voor die situaties waar sprake is van een gebouw met gedeelde eigendom wordt vooraf tussen de eigenaren afgesproken hoe de investeringskosten verdeeld worden.
- De gemeente investeert niet in de verduurzaming van panden waarvan het beheer en onderhoud volledig voor langere tijd uit handen is gegeven aan derden en waarvoor de gemeente al kosten vergoedt ten aanzien van groot onderhoud. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Den Butter in Rijen.
- Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende gebruikers. De hierboven genoemde uitgangspunten zijn voor iedereen gelijk.

Sportpark Vijf Eiken in Rijen.

Beschikbare middelen

HOOFDSTUK VII

Beschikbare middelen

In dit hoofdstuk schetsen we kort welke middelen ons nu ter beschikking staan om te werken aan de doelstellingen van sport en bewegen.

7.1 Menskracht

Menskracht is het belangrijkste middel om te werken aan sporten en bewegen. We noemen hier de professionele krachten van bijvoorbeeld sportscholen en de gemeentelijke (buurt)sportcoaches. In het semi-professionele circuit treffen we in beperkte mate functionarissen aan in de buitensport (trainers, kantinepersoneel). Veruit de meeste menskracht wordt vrijwillig en onbetaald geleverd in de sportclubs en verenigingen!

7.2 Accommodaties

Mensen en clubs hebben accommodaties nodig “om hun ding te kunnen doen”. In [bijlage 3](#) vindt u een lijst van binnen- en buitensportaccommodaties in eigendom van gemeente. Daarbij staan ook alle relevante financiële gegevens over deze accommodaties.

7.3 Financiële middelen (geld)

De middelen die de gemeente uitgeeft en ontvangt zijn natuurlijk terug te vinden in de gemeentebegroting. In de begroting zijn middelen opgenomen die direct verband houden met sport. Hieronder ziet u een tabel met de sportgerelateerde posten.

Begroting 2021

	Lasten	Baten	Saldo
Buurtsportcoaches	566.000	310.000	256.000
Accommodaties binnensport	1.637.000	452.000	1.185.000
Accommodaties buitensport ³	1.438.000	184.000	1.254.000
Sportstimulering	45.000	20.000	25.000
Bijzondere bijstand	37.000	-	37.000
Subsidies	45.000	-	45.000
Totaal	3.768.000	966.000	2.802.000

7.4 Overige middelen**7.4.1 Boekwaarde**

Als een accommodatie nog boekwaarde heeft, zijn daarvoor kosten voor afschrijving in de begroting opgenomen. In sommige gevallen worden deze uit reserves betaald.

7.4.2 Verzekeringen en belastingen

De gemeentelijke accommodaties zijn verzekerd. De premies hiervoor worden door de gemeente betaald. De gemeentelijke belastingen zoals WOZ en afvalstoffenheffing, worden per accommodatie in rekening gebracht. Omdat die aan de gemeente betaald worden, zijn dat ook inkomsten voor de gemeente.

7.4.3 Overige exploitatiekosten

De energielasten, schoonmaakkosten, abonnementen voor telefonie, glasvezel of kabel worden betaald door de exploitant. De gemeente kan ook exploitant zijn.

7.5 Opbrengsten en dekking

Door sportaccommodaties te verhuren of in gebruik te geven aan verenigingen, scholen en individuele gebruikers ontvangt de gemeente huurinkomsten en gebruiksvergoedingen. Deze inkomsten zijn echter niet dekkend voor de kosten die de gemeente maakt voor de accommodaties, zoals uit bovenstaande tabel blijkt. Uit de tabel blijkt, dat de binnensport bijna 28% van de jaarlijkse exploitatiekosten vergoedt en dat dit percentage in de buitensport op 13% ligt. De gemeente verstrekt dus veel indirecte subsidie aan de plaatselijke sportgebruikers. Gezien de grote maatschappelijke opbrengst is dit alleszins te rechtvaardigen.

³ Dit is inclusief de storting in de onderhoud buitensportaccommodaties. De specificatie van de uitgaven accommodaties buitensport zijn opgenomen in [bijlage 2](#).

Actieplan

HOOFDSTUK VIII

Actieplan

In deze paragraaf maken we de vertaling van onze visie en van de kansen naar concrete voorstellen en acties. Dit doel we aan de hand van de drie pijlers van ons sportkapitaal: accommodaties, aanbieders en programma.

8.1 Aanbieders

Voor de komende periode gaan we voor wat betreft de pijler ‘aanbieders’ concreet aan het werk met de onderstaande zaken.

8.1.1 Verenigingsondersteuning versterken

De mogelijkheden van verenigingen om te veranderen worden vergroot, als zij daarbij ondersteuning krijgen. Verenigingsondersteuning wordt hen nu aangeboden langs diverse wegen (sportbond, gemeente, NOC*NSF, banken). Landelijk worden deze kanalen al gebundeld om een krachtig ondersteuningsinstrument naar de verenigingen te vormen. Gilze en Rijen kan daar gebruik van gaan maken door verenigingen te helpen de ondersteuning te vinden die zij willen gebruiken.

8.1.2 Clubkadercoaching uitbreiden

Het werven en behouden van vrijwilligers is in de toekomst één van de grootste uitdagingen voor sportverenigingen. Daar hebben de clubs ondersteuning bij nodig. Sportcoaches kunnen die bieden voor werving, behoud, opleiding en begeleiding van vrijwilligers. Eerste succesvolle ervaringen hiermee zijn al opgedaan bij de voetbalvereniging Rijen. Dit onderwerp staat ook vermeld als wens van de sportverenigingen in het Lokaal Sportakkoord. We streven ernaar iedere sportclub in onze gemeente te voorzien van een vaste sportcoach die de club gaat helpen met haar vrijwilligersbeleid.

Wellicht ontstaat in de toekomst zelfs een enigszins hybride situatie van

professionals en vrijwilligers in sportverenigingen. De sportcoach of een andere professional is dan niet meer weg te denken bij de sportclub. We hebben het dan over clubkadercoaching.

8.1.3 Aanbod van clubs verbreden

We treden in overleg met de huidige sportaanbieders in onze gemeente (veelal verenigingen) om hun sportaanbod te vergroten. Dat kan, doordat verenigingen meer gaan samenwerken, zich transformeren tot multisportverenigingen of door de oprichting van nieuwe sportverenigingen. Soms kan dat ook door een niet-sport-specifieke groep simpelweg toe te voegen aan het aanbod van een sportspecifieke vereniging. Hiermee kunnen we de inclusiviteit van de sport bevorderen.

8.1.4 Gemeente faciliteert

De gemeente zal het veranderen van sportclubs mede moeten faciliteren in de voorwaardenscheppende zin. Indien nodig en gewenst kan de gemeente de bestemming van een sportgebouw wijzigen, zodat de gebruikers/eigenaars ervan andere maatschappelijke functies aan het gebouw kunnen toevoegen. De gemeente kan ook anderszins vergunningen of ontheffingen aan de sport verlenen om sport een meer centrale rol in de samenleving te laten spelen. Dit bevordert ook de effectiviteit van het gebruik van sportgebouwen en –terreinen. Daarmee stimuleert de gemeente tevens de vitaliteit van de samenleving en de efficiëntie van gebouwen.

8.1.5 Periodiek overleg met onze maatschappelijke partners.

Behalve de op vrijwillige basis georganiseerde sportverenigingen kent onze gemeente ook professionele aanbieders in de niet-commerciële sector. Samenwerking tussen deze partijen (onderwijs, kinderopvang, GGD, zorgpartijen) kan een enorme meerwaarde opleveren voor de motorische ontwikkeling van vooral kinderen van

0 tot 12 jaar. De gemeente heeft vanuit haar centrale regierol mogelijkheden om die samenwerking te bevorderen. Daarom overleggen wij periodiek met onze maatschappelijke partners over sport en bewegen.

Voor de almaar groeiende doelgroep van senioren zijn de seniorenverenigingen de beste aanbieder van sport- en beweegactiviteiten. Ook met deze verenigingen heeft de gemeente periodiek overleg. Sport en bewegen dienen vaste agendapunten te worden in de vergaderingen van het Seniorenplatform (het gezamenlijk overleg van de vier seniorenverenigingen met de gemeente).

8.1.6 Subsidieregeling aanpassen

De gemeente moet haar subsidieregeling zodanig aanpassen dat vrijwilligersorganisaties en particuliere partijen meer uitgedaagd worden om meer inwoners aan het sporten of bewegen te krijgen. Daarbij dient de gemeente de in deze nota genoemde doelgroepen te prioriteren. We voegen Sport'sCool toe aan onze basisvoorzieningen.

8.2 Programma

Voor de komende periode gaan we voor wat betreft de pijler programma concreet aan het werk met de onderstaande zaken.

8.2.1 Lokaal sportplatform starten en behouden

Vanuit de bereidheid van aanbieders om te vernieuwen en te veranderen, kan hun aanbod/programma zodanig worden aangepast, dat meer inwoners zich aangetrokken voelen tot dit aanbod. Hierin moeten zij ondersteund worden. Samenwerking tussen partijen is hierin het sleutelwoord. De gemeente is bij uitstek de partij om de aanbieders vanuit alle geledingen van de samenleving bij elkaar te brengen.

Daarom zet de gemeente na het verstrijken van het lokaal sportakkoord het daarin vermelde initiatief van een lokaal sportplatform voort.

8.2.2 Communicatiecampagne starten

In het Lokaal Sportakkoord staat vermeld, dat de gemeente een algemene campagne (in ABG-verband) zal organiseren om het belang van voldoende sporten en bewegen voor iedere burger onder de aandacht te brengen. Bij de behandeling van dit sportbeleidsplan is die campagne waarschijnlijk al gestart. De campagne duurt in principe twee jaar. Indien nodig zullen wij die campagne verlengen.

8.2.3 Sport en bewegen in de opvoeding verankeren

De in 8.2.2 (hierboven) vermelde communicatiecampagne hoopt ook de ouders van kinderen te bereiken en hen te inspireren meer belang toe te kennen aan sport en bewegen in de opvoeding van hun kinderen. Niettemin zullen wij partijen aansporen en ondersteunen om ouders hierin intensiever te begeleiden. Denk aan ouderavonden en thema-avonden op basisscholen, voorlichting in consultatiebureaus en gezamenlijke ouder-kind sportprojecten.

8.2.4 Actief in de openbare ruimte

Er wordt geïnvesteerd in sportmogelijkheden in de openbare ruimte. En er zijn inwoners die niet kunnen of willen sporten in sportverenigingen of sportscholen. Het zou goed zijn, als er op gezette tijden deskundigen aanwezig zijn in onze sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte om belangstellenden te kunnen begeleiden in deze activiteiten. Dat maakt beweegtuinen, sportveldjes, discgolf-parken en openbare sportterreinen veiliger en toegankelijker voor sportdeelname. Ook kinderen die opgroeien in armoede kunnen zo nog aan (begeleide) sport-activiteit toekomen.

8.2.5 Gezonde leefstijl promoten

Zeker na de coronatijd staat het vast, dat een gezonde leefstijl van levensbelang kan zijn voor onze inwoners. Sport en bewegen zijn daar een heel belangrijk component van. Sportaanbieders brengen dat van nature al in praktijk, maar tegenwoordig begeven ook niet-sportorganisaties zich meer op dit terrein. Denk aan seniorenverenigingen, professionele zorgpartijen, het onderwijs en allerlei gemeentelijke afdelingen. Samenwerking tussen deze partijen kan een grote meerwaarde opleveren in het behalen van maatschappelijke winst.

Die winst bestaat uit het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid en ongezondheid en dus ook zorgkosten. Ook werkverzuim wordt minder en de motorische ontwikkeling van burgers verloopt vaker zonder problemen. De gemeente heeft vanuit haar centrale regierol mogelijkheden om samenwerking tussen alle partijen te bevorderen. De gemeente kan dit voornemen ook in andere beleidsstukken opnemen, zoals in een nieuw zorg- en welzijnsbeleid en Lokaal Preventie-akkoord.

8.2.6 Sportakkoord continueren

Aanvankelijk zou het Lokaal Sportakkoord Gilze en Rijen uitgevoerd gaan worden in de jaren 2020 en 2021. Door corona wordt dat 2021 en 2022. Het Rijk heeft bovendien ook uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld voor 2023. Het sportakkoord gaat veel nieuwe activiteiten en inspanningen van allerlei partijen in de samenleving opleveren. We zullen het succes aan het einde van deze looptijd evalueren. Indien het positief uitpakt, zien we het als onze gemeentelijke taak om ervoor te zorgen, dat die verbeteringen en vernieuwingen in het programma behouden blijven. Nu valt nog niet te zeggen welke en hoeveel inspanning dat vraagt. Maar het lijkt ons voor alle enthousiast deelnemende partijen aan het sportakkoord een geruststellende gedachte, dat zij de gemeente aan hun zijde vinden en dat continuïteit daarmee zeker gesteld wordt.

8.2.7 Topsport gebruiken indien beschikbaar

Topsport kan een inspirerende werking hebben op breedtesport. In de gemeente Gilze en Rijen kennen we alleen de topprestaties van olympiër Joris van Gool (100 meter sprint). Als kansen voorbij komen om meer topsport naar de gemeente te halen, zullen wij proberen om die te verzilveren. Wellicht is de doorkomst van de Vuelta (Ronde van Spanje) in 2022 een eerste mogelijkheid.

8.3 Accommodaties

Zoals al eerder in deze notitie opgemerkt, worden in de komende jaren werkzaamheden gepland en uitgevoerd aan de diverse gemeentelijke accommodaties. Dit betreft onderhoud en verduurzaming. Voor uitgebreide informatie hierover kunt u terecht in [bijlage 2](#).

8.3.1 Exploitatiebeleid

In deze nota spreken we uit, dat we gemeentelijke sportaccommodaties in principe zelf exploiteren. Net zoals we dat doen voor ander gemeentelijk vastgoed. Slechts in gevallen waarin een hoog specialistisch karakter vereist is voor een exploitatie (bijvoorbeeld een zwembad of horeca), zullen we overwegen of het uitbesteden van een exploitatie aan een commerciële marktpartij beter is. Hierbij zullen we dan alle aspecten van exploiteren in beschouwing nemen. Denk aan onderhoudsverplichtingen, financiën, fiscaliteit, deskundigheid, risico's en dergelijke.

We kiezen voor het principe van zelf exploiteren, omdat de voordelen hiervan groter zijn dan de nadelen.

8.3.2 Toewijzen sportaccommodaties

Zoals opgemerkt, exploiteert de gemeente de meeste sportaccommodaties zelf.

We wijzen accommodaties toe op basis van aanvragen, niet op basis van beleid. Ons college gaat deze praktijk binnenkort beschrijven, zodat onze handelwijze voor iedereen transparant is. Het nieuwe toewijzingsbeleid beoogt tevens om de bezettingsgraad van (vooral buitensport)accommodaties te verhogen en ruimte te creëren voor meer inwoners/nieuwe sporters om aan de slag te kunnen gaan.

8.3.3 Rookvrije accommodaties

Roken en sporten gaan in onze optiek niet samen. Ook in het kader van het beleid volksgezondheid willen wij het roken ontmoedigen, zeker wanneer jeugd aanwezig is. Ons uitgangspunt is dan ook dat alle gemeentelijke sportaccommodaties rookvrij zouden moeten zijn. Sommige gebruikers zoals Atletiekvereniging Spiridon en Hockeyclub Gilze-Rijen hebben al een rookverbod ingevoerd op de accommodaties die zij gebruiken. Wij dagen de komende periode de gebruikers van andere accommodaties uit om ook bij te dragen aan een rookvrije generatie en een rookvrije sportomgeving te realiseren.

Optisport zwembad en sporthal Den Butter in Rijen.

Welke middelen hebben we nodig?

HOOFDSTUK IX

Welke middelen hebben we nodig?

In dit hoofdstuk leggen we uit welke middelen nodig zijn om het voorgaande ten uitvoer te kunnen brengen.

9.1 Menskracht

9.1.1 Buurtsportcoaches

- Meer de rol geven van aanjager voor innovatie in de sport (sportvraag en sportaanbod).
- Functie versterken richting (individuele) zorg en activering (rol in leefstijlverbetering).
- Verenigingsondersteuning vormgeven door de versterkte inzet van sportcoaches, vooral in de taak van clubkadercoach.
- Deze wijzigingen/uitbreidingen van taken vergen een extra capaciteit van 1 fte in de formatie van buurtsportcoaches voor Gilze en Rijen.

9.1.2 Ambtelijk in de ABG-organisatie

- Centraal punt van kennis en kunde beschikbaar stellen aan de samenleving in de vorm van oprichting van een sportloket. In feite is dat niet meer dan één ambtenaar die alle vragen uit de samenleving aanneemt en behandelt. Bovendien zal dit vooraf digitaal georganiseerd gaan worden.
- Verbinden van sectoren zoals zorg, welzijn, onderwijs en activering met sport. En zeker ook verbinden met ruimtelijke ordening en specifiek de inrichting van de openbare ruimte. In de nieuwe Omgevingswet is dit bovendien verplicht.
- De wijzigingen en uitbreidingen van taken vergen het beleidsveld 'sport en bewegen' mogelijk extra capaciteit in de ambtelijke formatie van de ABG-organisatie. We wachten de besluitvorming in alle drie ABG-gemeenten af en zullen dan, indien nodig, met nadere voorstellen komen.

9.2 Geld

9.2.1 Uitvoeringsbudget sportstimulering

Het eventueel (deels) voortzetten van het uitvoeringsbudget uit het Lokaal Sportakkoord na 2023 (zie onderdeel 8.2.6 van hoofdstuk 8). We zien dit voorlopig als een PM-post.

9.2.2 Uitbreiding team sportcoaches

Uitbreiding van het team buurtsportcoaches vergt een extra budget van € 50.000 voor 1 fte. Bij de komende perspectiefnota moet er een integrale afweging gemaakt worden over de beschikbaarstelling van deze middelen in relatie tot de andere wensen en de beschikbare middelen. Dit kan betekenen dat de ambities uit dit beleidsplan op dit punt niet, slechts gedeeltelijk of later gerealiseerd kunnen worden.

9.2.3 Aanpassing tarieven accommodaties

In 2013 is een nieuw tariefstelsel ingevoerd voor het gebruik van de accommodaties in de buitensport. Het tarief is een afgeleide van de kostprijs van de betreffende accommodatie. Afsproken is dat we die kosten na vijf jaar zouden herzien. Dat is tot nu toe nog niet gebeurd. We nemen ons voor om dat in 2022 te gaan doen in overleg met de betreffende verenigingen. Dit kan leiden tot hogere of lagere tarieven voor de verenigingen. We werken met ingroeipaden.

9.2.4 Aanpassing tarieven buurtsportcoaches

In 2010 is onze gemeente begonnen met de inzet van buurtsportcoaches in de samenleving. Aanvankelijk gebeurde dat alleen in het basisonderwijs. Dat tarief was lager dan de gemiddelde kostprijs. Het instrument buurtsportcoaches werd immers ook betaald vanuit rijksmiddelen en gemeentelijke financiering.

Vanaf 2012 is er een tweede, hoger tarief ontstaan voor iedere tweede gymles per week per groep. Hiervan maken nu alle scholen gebruik. Dit tarief is hoger, omdat hierin geen rijkssubsidie of gemeentelijke bijdrage is opgenomen.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2021 besloot uw raad om het lage tarief voor het onderwijs enigszins te verhogen. Dit gaat vanaf het schooljaar 2021-2022 een hogere opbrengst opleveren.

Ondertussen maken veel meer partijen gebruik van buurtsportcoaches om hun eigen sportprogramma of vernieuwingen daarin ten uitvoer te brengen. Ook zij betalen het hogere tarief, zij het dan dat sommige partijen hiervoor een gemeentelijke subsidie ontvangen. Wij verwachten dat inzet van buurtsportcoaches bij deze andere aanbieders/partijen een hogere dekking van ongeveer € 15.000 oplevert. Deels wordt die extra opbrengst bekostigd uit gemeentelijke gelden (uitvoeringsbudgetten sportakkoord of subsidies). Deels slaan ook landelijk partijen de handen ineen om verenigingsondersteuning en vooral clubkadercoaching sterker vorm te geven, waardoor naar verwachting ook meer financiële middelen vrijkomen.

9.2.5 Consequenties incalculeren

Extra gemeentelijke dekking kan extra lasten voor de afnemers van onze diensten betekenen. Wellicht gaan de afnemers/gebruikers, veelal verenigingen, deze extra last doorbelasten aan hun sporters. Leden die daardoor in financiële problemen komen, kunnen aanspraak maken op de daarvoor beschikbare regelingen binnen de gemeente. Voor het behoud van leden die in financiële problemen komen, kunnen sportverenigingen de hulp van het Jeugdfonds Sport inroepen.

9.2.6 Alternatieve financiering aanboren op basis van businesscase

Op basis van een uitgewerkte businesscase kan er in voorkomende gevallen besloten worden om alternatieve financiering aan te boren.

Men kan dan denken aan:

- bestaande budgetten uit de gemeentebegroting, subsidies, individueel maatwerk vanuit re-integratie, WMO of jeugdzorg vaker in te zetten in de sportsector; saldo voor gemeente als totaal is 0.
- bevorderen dat vergoedingen vanuit derden zoals zorgverzekeraars of andere (semi-) overheidsinstanties sterker worden ingezet in de sport; dit kan een verruiming van budget opleveren waarvan de hoogte nu nog niet aan te geven is.

9.2.7 Budget verduurzaming gebruiken

Vanuit het budget verduurzamen gemeentelijk vastgoed investeren we ook in de verduurzaming van de gemeentelijke sportaccommodaties. Een groot deel van ons gemeentelijk vastgoed is namelijk sportgerelateerd.

9.2.8 Groter deel subsidiepot voor sport en bewegen

Zoals gezegd zou de gemeente haar subsidiebeleid moeten aanpassen om gewenste ontwikkelingen te bevorderen. Om te voorkomen dat dan thans lopende nuttige, gesubsidieerde projecten stoppen, dient de totale subsidie voor sport en bewegen vergroot te worden.

Zoals in het hoofdstuk 'beschikbare middelen' vermeld, wordt momenteel € 45.000 uit de totale subsidiepot van € 3.600.000 in het Sociaal Domein (dus optelsom van activiteitensubsidies, innovatiesubsidies en subsidies basisvoorzieningen) besteed aan sport en bewegen. Het grootste deel gaat uiteraard naar de (vaak professionele) basisvoorzieningen waarvan geen enkele zich zuiver richt op het thema sport en bewegen. Met het toevoegen van de stichting Sport'sCool aan het palet basisvoorzieningen zou er wel een organisatie komen die zich primair op sport en bewegen als middel richt.

9.3 Accommodaties

9.3.1 Plan per accommodatie

Elke accommodatie van de gemeente is uniek met zijn eigen gebruik, achtergrond en toekomst. Dat is niet in één document of activiteit samen te vatten. Daarom is er per gebouw een visie uitgewerkt waarin de hierboven genoemde onderdelen zijn beschreven en wat de kosten en opbrengsten zijn.

Dit zijn dynamische documenten en die worden, indien nodig, jaarlijks aangepast aan de ontwikkelingen van het gebruik.

De visies van de gebouwen zijn als [bijlage 2](#) (toelichting en kosten per sportaccommodatie) aan deze sportvisie en accommodatiebeleid toegevoegd.

9.3.2 Accommodatieplannen voor de toekomst

Cultuurtechnische renovatie van velden geschiedt doorgaans na een gemiddelde afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dit betreffen veelal renovaties van de top laag van gras- of kunststof sportvelden. Indien die binnen de komende 10 jaar gepland staan, zijn die opgenomen in [bijlage 2](#). We reserveren hiervoor € 262.000 euro per jaar.

Soms zijn grotere vervangingsinvesteringen nodig. Bijvoorbeeld als op een sportterrein niet alleen de top laag, maar ook de ondergrond en andere faciliteiten vervangen moeten worden. De gemiddelde afschrijvingstermijn hiervoor ligt tussen de 30 en 36 jaar. In de komende 10 jaar verwachten we hiervoor in onze gemeente geen grote vervangingen te moeten plegen.

Bovendien zijn zulke investeringen momenten waarop integrale afwegingen gemaakt kunnen worden over de omvang, samenstelling en locatie van de sportvoorziening.

Zulke momenten gaan ontstaan in in 2033 voor wat betreft de kunstgras voetbalvelden op sportpark Vijf Eiken in Rijen, in 2034 voor wat betreft de atletiekbaan in Rijen en in 2048 voor wat betreft de kunstgras voetbalvelden op sportpark Verhoven in Gilze.

Voor vervangingsinvesteringen binnen 10 jaar (zoals vermeld in [bijlage 2](#)) 'sparen' we via het onderhoudsfonds. Voor bovengenoemde grote complexinvesteringen reserveren we niet, omdat die buiten de scope van 10 jaar vallen. Via het meerjaren investeringsplan (MIP) blijven ze wel in beeld. Op die manier kan de raad t.z.t. een integrale afweging maken over de besteding van deze middelen.

9.4 Organisatie

9.4.1 Lokaal sportloket

Zoals elders in dit beleidsplan is vermeld, denken we aan de oprichting van een sportloket. Dat zou digitaal vorm en inhoud kunnen krijgen. In het Lokaal Sportakkoord staat dit ook vermeld. De bemensing van een sportloket, het centrale punt voor iedere burger en organisatie die iets wil (weten) met of over sport, moet uit de ambtelijke organisatie komen. Hiermee kan de dienstverlening aan de aanbieders vergemakkelijkt worden en kunnen individuele burgers een minder hoge drempel gaan ervaren om letterlijk in beweging te komen.

9.4.2 Samenwerking in regio

De gemeente Gilze en Rijen werkt in regionaal verband samen met 8 andere gemeenten in de regio Hart van Brabant en de andere twee ABG-gemeenten. Op het gebied van sport is er een halfjaarlijks ambtelijk en bestuurlijk overleg. De intentie

van dit overleg is om samenwerking te bevorderen en daarmee een meerwaarde te vormen voor iedere deelnemende gemeente afzonderlijk. Het regionaal overleg wordt ondersteund door de Vereniging Sport en Gemeenten en de Stichting Sport-service Noord-Brabant (SSNB).

Een andere vorm van samenwerking binnen de regio is die in het Steunpunt Aangepast Sporten. Dit Steunpunt bevat grotendeels dezelfde gemeenten als bovenstaand en initieert en ondersteunt binnen die gemeenten het aangepast sporten. Het Steunpunt Hart van Brabant gaat binnenkort, net als alle andere samenwerkingsverbanden op dit gebied, Uniek Sporten heten. De gemeente Gilze en Rijen is al lid van deze regionale samenwerking.

9.4.3 Samenwerking met landelijke partijen

De ABG-gemeenten werken ook samen met landelijke partijen zoals het Rijk (voor wat betreft subsidieregelingen), NOC*NSF (onder meer vanwege verenigingsondersteuning) en de Vereniging Sport en Gemeenten (voor wat betreft de lokale uitvoering van landelijk beleid).

Ook in contact en samenwerking met deze partijen moet de gemeente Gilze en Rijen blijvend investeren. Daarnaast zijn er landelijke kennisinstituten zoals het Kenniscentrum Bewegen en het Mulier-instituut die regulier en op afroep beschikbaar zijn om specifieke kennis te verstrekken.

9.4.4 Vaste partner sportstimulering

Het valt te overwegen om voor vernieuwing in de sportstimulering als gemeente in zee te gaan met een vaste, externe partij. De stichting Sport'sCool lijkt daarvoor de meest aantrekkelijke keuze.

Deze niet-sportspecifieke en niet-commerciële stichting richt zich in het hele ABG-gebied op het verzorgen van sportaanbod waarin de reguliere aanbieders niet kunnen of willen voorzien. Door afspraken met Sport'sCool te maken over per jaar nieuwe activiteiten, kan de gemeente veel uitvoerend werk uit handen genomen worden. Uiteraard dient de gemeente de stichting daarvoor dan wel te faciliteren met de inzet van sportcoaches of subsidie. In enigerlei mate gebeurt dat overigens nu al.

9.4.5 ABG-organisatie

Van de ambtenaren die zich binnen de ABG-organisatie bezighouden met sport en bewegen wordt veel gevraagd in de komende jaren. Uitvoering van dit plan vraagt veel en zeer deskundige inzet. Die heeft betrekking op het realiseren en onderhouden van sportaccommodaties, het beoordelen van (sport)subsidieaanvragen, het ontwikkelen van nieuwe initiatieven (alsmede het bevorderen van de activiteiten uit het Lokaal Sportakkoord), het aansturen en leidinggeven aan het team buurtsportcoaches, het ontwikkelen van ad hoc en periodiek sportbeleid, het bijwonen van regionaal overleg en het onderhouden van een (kennis- en persoonlijk) netwerk in het land teneinde kennis up-to-date te houden.

Deze veelvoud aan taken groeit bovendien, waardoor er binnen de ambtelijke formatie van de ABG-organisatie meer formatie voor het beleidsveld sport en bewegen beschikbaar moet komen. Dit zal ook worden voorgelegd aan de andere ABG-gemeenten. En het is ook afhankelijk van visies van de andere twee gemeenten. Binnen de afdeling Sociaal Beleid wordt getracht deze extra inzet via interne verschuivingen te realiseren. Indien dit niet lukt, komen wij daar later bij uw raad op terug. De extra inzet op sport en bewegen is echter voorwaardenscheppend om dit beleidsplan te kunnen uitvoeren.

GEMEENTE **Gi(ze en Rijen**

1. Uw gegevens

Uw naam

Uw e-mail

Gemeente

☒ **Akkoord** Ik ga akkoord met de [gebruikersvoorwaarden](#) en het [privacybeleid](#) van Kenniscentrum Sport & Bewegen

2. Kosten

Schat welk percentage van deze kosten in uw gemeente ook aan sport en bewegen toegerekend moet worden, bovenop kosten voor accommodaties en sportbeleid. Dit percentage wordt vervolgens voor alle gemeenten in Nederland gebruikt.

Investeringen in de openbare ruimte %
Kosten in uw gemeente in 2017: € 1.599 (x1.000)

Uitgaven onderwijshuisvesting %
Kosten in uw gemeente in 2017: € 1.148 (x1.000)

Uitgaven sociaal domein (participatie) %
Kosten in uw gemeente in 2017: € 5.415 (x1.000)

3. Scenario

Geef aan met welk percentage u het percentage volwassen inwoners in uw gemeente dat voldoet aan de beweegrichtlijn wilt laten af- of toenemen en bekijk hoe dit het resultaat zou veranderen.

Voldoet aan beweegrichtlijn +/- %
% in Gilze en Rijen in 2016: 51%
% in Gilze en Rijen in 2016 incl. scenario: 51%

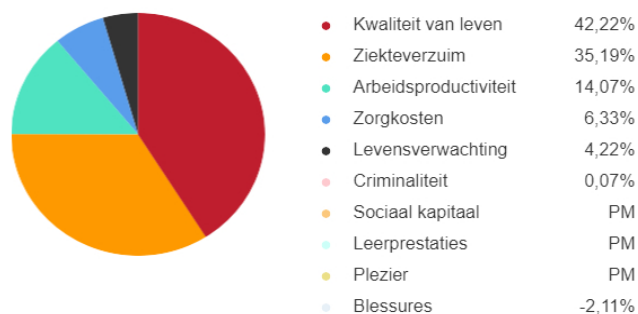
Uitkomsten SROI-berekening

	Gilze en Rijen	Nederland
Totale kosten (x1.000)	€ 7.874	€ 4.406.367
Totale baten (x1.000)	€ 17.216	€ 11.055.897
'Verhouding kosten-baten' (SROI)	2,19	2,51
Voldoet aan beweegrichtlijn	51%	52%

Kerncijfers sport en bewegen

	Gilze en Rijen	Nederland
Deel inwoners lid van een sportvereniging	28%	28%
Verenigingen per 10.000 inwoners	22,50	18,66
Score beweegvriendelijke omgeving	3,17	2,61
Fitnessvestigingen per 10.000 inwoners	0,82	1,25
Gemeentelijke sportbegroting per inwoner	€ 95,27	€ 61,09

Verdeling baten

Allocatie stakeholders

Deze calculator is ontwikkeld in samenwerking met

- Elke sportaccommodatie is uniek. Daarom is er per sportaccommodatie een korte omschrijving gemaakt van het gebruik, eventuele plannen en aanbevelingen per accommodatie.
- Per sportaccommodatie zijn de verduurzamingsmogelijkheden in beeld gebracht, inclusief een kostenraming en een verwacht jaar van uitvoering.
- Per sportaccommodatie zijn de volgende verwachte kosten en baten in beeld gebracht voor de periode 2021 tot en met 2030. Als achter een bepaalde post niets is ingevuld, is die voor die accommodatie niet van toepassing.
 - Boekwaarde van de accommodatie.
 - Investeringskosten velden. Vermeld wordt of een veld(en) vervangen moet worden en zo ja wanneer. Dit is ingepland conform een raming van een externe firma. Hierbij is rekening gehouden met een jaarlijkse kostprijsstijging van 2 procent.
 - Investeringskosten in de gebouwen. Dit zijn de verduurzamingskosten voor zover die niet vanuit de meerjarenonderhoudsplan (MJOP) betaald worden. Zie voor de methode het beleidsplan.
 - Vervangen van bestaande veldverlichting door led verlichting.
 - Totale kosten voor onderhoud gebouwen op basis van een opgesteld MJOP per gebouw.
 - Totale kosten voor onderhoud velden op basis van opgesteld MJOP per veld.
 - Exploitatiekosten die voor rekening van de gemeente zijn zoals energie, schoonmaak, abonnementen, e.d.
 - Vergoedingen aan verenigingen voor zelfwerkzaamheid.
 - Kapitaallasten op basis van de boekwaarde.
 - Verzekeringspremies van de accommodaties.
 - Belastingen zijn niet meegenomen omdat die aan de gemeente betaald worden en daarmee kostenneutraal zijn.
 - Opbrengsten van accommodaties op basis van huuropbrengst 2019. In verband met corona is 2020 geen representatief jaar.
 - Maatschappelijke subsidies op de tariefstelling.
 - Voor de verwachte investeringen is dekking in de gemeentelijke begroting. Deze zijn nog niet doorgerekend naar de aparte accommodaties.

Voetbalaccommodatie sportpark Verhoven Gilze Ridderstraat 98 Gilze

De voetbalvelden, de kleedkamers en het daarbij behorende openbaar groen op sportpark Verhoven zijn in gebruik gegeven bij VV Gilze.

Er zijn 4 voetbalvelden (waarvan 3 kunstgras) en 1 (evenementen) veld is van VV Gilze. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud aan de velden en openbaar groen waarbij er ook sprake van zelfwerkzaamheid door VV Gilze is.

Naast voetbalvelden is er een gebouw aanwezig waarin de kleedkamers en kantine ten behoeve van de voetbalsport zijn ondergebracht. De gemeente is eigenaar van de 12 kleedkamers met doucheruimtes, massage- en EHBO ruimte, scheidsrechters ruimte, toiletruimte, tribune en ruimtes voor opslag, wassen en onderhoud. De kantine is in eigendom van VV Gilze. Met VV Gilze zijn afspraken gemaakt over de kosten van onderhoud van gezamenlijke eigendom zoals de lift, trap en het dak.

Het in 2012 gebouwde complex is duurzaam gebouwd. Zo is er een WKO-installatie, zijn er zonnepanelen, een zonneboiler en ledverlichting aanwezig. Hierdoor zijn verduurzamingsmaatregelen verder niet van toepassing. Er is geen energielabel beschikbaar.

Aandachtspunten:

- Vanuit het verleden is er nog veel onduidelijkheid bij de vereniging over de hoogte van de energielasten. We zijn hierover met VV Gilze in gesprek.
- In 2021 stellen we in overleg met VV Gilze het energielabel op.
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het voetbalcomplex. Samen met VV Gilze onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden

Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering

Financieel overzicht voetbalaccommodatie Gilze

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 1.370.814	€ 1.234.816	€ 1.098.818	€ 962.820	€ 826.822	€ 690.824	€ 554.826	€ 418.828	€ 282.830	€ 146.832
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ 12.231	€ 12.475	€ 31.799	€ 732.794	€ 15.373	€ 15.681	€ 581.413	€ 16.314	€ 16.640	€ 16.973
investeringen gebouwen incl. verduurzaming										
vervangen sportvelden verlichting								€ 20.000		

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 11.096	€ 9.996	€ 8.596	€ 9.816	€ 9.146	€ 13.296	€ 42.496	€ 20.577	€ 10.596	€ 98.566
kosten onderhoud velden	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286	€ 64.286
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155	€ 15.155
afschrijvingslasten	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998	€ 135.998
verzekeringen	€ 993	€ 1.006	€ 1.019	€ 1.032	€ 1.045	€ 1.059	€ 1.073	€ 1.087	€ 1.101	€ 1.115
opbrengsten/ huur	€ -54.373	€ -55.080	€ -55.796	€ -56.521	€ -57.256	€ -58.001	€ -58.755	€ -59.518	€ -60.292	€ -61.076
maatschappelijke subsidie	€ 16.921	€ 17.141	€ 17.363	€ 17.589	€ 17.818	€ 18.050	€ 18.284	€ 18.522	€ 18.763	€ 19.007
totaal	€ 190.075	€ 188.501	€ 186.621	€ 187.355	€ 186.192	€ 189.843	€ 218.537	€ 196.106	€ 185.606	€ 273.051

Toelichting:

- Onderhoudskosten gebouwen zijn voor gedeelte gemeente en de met vv Gilze gezamenlijke onderhoudskosten.
- De investering voor aanbrengen kantplanken is niet meegenomen in dit overzicht.

Voetbalaccommodatie sportpark Hoogeind Molenschot Sint Annastraat 99 Molenschot

De voetbalvelden, de kleedkamers en het daarbij behorende openbaar groen op sportpark Hoogeind zijn in gebruik gegeven bij VV Molenschot. Er zijn 2 voetbalvelden en 1 oefenveld. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud aan de velden en openbaar groen waarbij er ook sprake is van zelfwerkzaamheid door VV Molenschot.

Naast voetbalvelden is er een gebouw aanwezig waarin de kleedkamers en kantine ten behoeve van de voetbalsport zijn ondergebracht. De gemeente is eigenaar van de 4 kleedkamers, scheidsrechters ruimte en ruimte voor opslag

De kantine, keuken en centrale toiletgroep zijn eigendom van VV Molenschot. In de gebruikersovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de verdeling van het onderhoud en bijbehorende kosten. De kleedkamers zijn gedateerd en worden in 2021 gerenoveerd. Daarbij wordt meteen gekeken naar de verduurzamingsmogelijkheden van de technische installaties zoals de warmwatervoorziening, verwarming en verlichting. De vereniging heeft voor eigen rekening zonnepanelen aangebracht op het pand. Mogelijk kan dit nog uitgebreid worden. Na renovatie van de kleedkamers wordt in overleg met de vereniging het energielabel voor het gehele pand opgesteld. De veldverlichting is al in led uitgevoerd.

Aandachtspunten:

- In 2021 (veld 1), 2022 (veld 2) en 2023 (veld 3) worden de velden gerenoveerd.
- Samen met VV Molenschot stellen we in 2021 het energielabel op
- De verduurzaming passen we toe tijdens de renovatie van de kleedkamers
- Met VV Molenschot maken we afspraken over het terugbetalen van de verduurzamingsinvesteringen vanuit de lagere energielasten
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het voetbalcomplex. Samen met VV Molenschot onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden

Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
vervanging warmwatervoorziening	2021		€ 11.000
alternatief kleedkamer verwarming	2021		€ 6.000
uitbreiding zonnepanelen	2021		€ 10.000

Financieel overzicht voetbalaccommodatie Molenschot

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 6.183	€ 4.411	€ 2.639	€ 867	€ -905					
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ 115.829	€ 107.870	€ 32.970	€ 5.147	€ 5.250	€ 5.355	€ 5.462	€ 5.571	€ 5.683	€ 5.796
investeringen gebouwen incl. verduurzaming	€ 27.000									
vervangen sportvelden verlichting	€ -	€ -	€ 19.482,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 70.071	€ 4.867	€ 4.732	€ 4.219	€ 3.219	€ 3.469	€ 2.619	€ 10.612	€ 2.619	€ 9.051
kosten onderhoud velden	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910	€ 33.910
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375	€ 6.375
afschrijvingslasten	€ 1.772	€ 1.772	€ 1.772	€ 1.772	€ 1.772					
verzekeringen	€ 308	€ 312	€ 316	€ 321	€ 325	€ 329	€ 333	€ 338	€ 342	€ 346
opbrengsten/ huur	€ -8.390	€ -8.499	€ -8.609	€ -8.721	€ -8.834	€ -8.949	€ -9.066	€ -9.183	€ -9.303	€ -9.424
maatschappelijke subsidie	€ 3.854	€ 3.904	€ 3.955	€ 4.006	€ 4.058	€ 4.111	€ 4.165	€ 4.219	€ 4.274	€ 4.329
totaal	€ 104.047	€ 42.642	€ 42.451	€ 41.882	€ 40.825	€ 39.245	€ 38.336	€ 46.270	€ 38.217	€ 44.588

Toelichting:

Voetbalaccommodatie sportpark Vijf Eiken Rijen Sportparkweg 7 Rijen

De voetbalvelden, de kleedkamers en het daarbij behorende openbaar groen op sportpark Vijf worden gebruikt door VV Rijen. VV Rijen is zelf eigenaar van de kantine, de tribune en een ruimte voor wedstrijdleiding.

Er zijn 6 voetbalvelden (waarvan 2 kunstgras) en 1 oefenveld. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud aan de velden en openbaar groen waarbij er ook zelfwerkzaamheid door VV Rijen is.

In 2021 worden de 2 kunstgrasvelden vervangen en wordt de veldverlichting vervangen door een led variant.

De kleedkamers zijn verdeeld over twee bouwdelen: kleedkamers 1 t/m 10 zijn ondergebracht in een gebouw. In dat gebouw bevindt zich ook het wedstrijdsecretariaat dat eigendom is van VV Rijen. De kleedkamers 11 t/m 13 zijn eigendom van de gemeente en gevestigd in het gebouw waar ook de kantine is. De gemeente is verantwoordelijk voor het planmatig onderhoud van de kleedkamers en toebehoren. Onderhoud gaat altijd in overleg met VV Rijen.

In 2020 is een energiescan opgesteld voor het verduurzamen van de kleedkamers (en kantine). Op basis van de uitgangspunten voor verduurzaming worden deze komende jaren uitgevoerd.

Aandachtspunten

- In 2021 worden de twee kunstgrasvelden gerenoveerd.
- We onderzoeken of alternatieve vormen van verwarming kunnen leiden tot het afkoppelen van het aardgas voor de kleedkamers 1 t/m 10.
- We gaan in gesprek met de club over de zorgen van de club over de beschikbare veldcapaciteit. Door de ligging zijn er fysiek beperkte mogelijkheden om te groeien.
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het voetbalcomplex. Samen met vv Rijen onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit

Verduurzamingsmogelijkheden

Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
verlichting vervangen door led variant en aanbrengen aanwezigheidssensoren	2021		€ 6.000
Warmteterugwinning vanuit ketelhuis naar gang kleedkamers	2021		€ 1.000
Vervangen kranen door kranen met sensor	2021	€ 2.000	
Vervangen veldverlichting door led variant	2021		€ 300.500
Plaatsen zonnepanelen op dak kleedkamers 1 t/m 10	2022		€ 30.000
Vervangen CV installatie en warmwatervoorziening door alternatieven	2028		€ 20.000

Financieel overzicht voetbalaccommodatie sportpark Vijf Eiken Rijen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 574.520	€ 548.486	€ 522.452	€ 496.418	€ 470.384	€ 444.350	€ 418.316	€ 392.282	€ 366.248	€ 340.214
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ 14.884	€ 15.182	€ 15.485	€ 265.886	€ 18.709	€ 19.083	€ 19.464	€ 19.854	€ 70.140	€ 20.656
investeringen gebouwen incl. verduurzaming	€ 7.000	€ 30.000						€ 20.000		
vervangen sportveldverlichting	€ 300.564	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 50.094	€ -

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 25.378	€ 8.765	€ 8.515	€ 16.281	€ 6.375	€ 17.100	€ 13.625	€ 10.420	€ 52.691	€ 6.438
kosten onderhoud velden	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436	€ 80.436
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106	€ 12.106
afschrijvingslasten	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034	€ 26.034
verzekeringen	€ 547	€ 554	€ 561	€ 569	€ 576	€ 584	€ 591	€ 599	€ 607	€ 615
opbrengsten/ huur	€ -58.448	€ -59.208	€ -59.978	€ -60.758	€ -61.547	€ -62.348	€ -63.158	€ -63.979	€ -64.811	€ -65.653
maatschappelijke subsidie	€ 20.508	€ 20.775	€ 21.045	€ 21.318	€ 21.596	€ 21.876	€ 22.161	€ 22.449	€ 22.741	€ 23.036
totaal	€ 106.561	€ 89.462	€ 88.719	€ 95.987	€ 85.575	€ 95.788	€ 91.795	€ 88.065	€ 129.803	€ 83.011

Toelichting:

- 60% genomen van de totale boekwaarde en kapitaallasten die er staan voor sportpark Vijf Eiken.
- Boekwaarde en kapitaallasten worden aangepast worden na renovatie kunstgras voetbalvelden en vervanging veldverlichting.
- Kosten voor het verleende krediet voor de renovatie van de kunstgrasvelden (2021) zijn niet meegenomen in deze bijlage.

Atletiek accommodatie Rijen Vijf Eiken 6 Rijen

Het atletiek complex is in bruikleen gegeven aan AV Spiridon. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de kleedkamers, douches, CV ketel en op basis van afspraken in het verleden en bij wijze van uitzondering, het dak van het hele complex.

Het gehele pand waarin ook de kantine, opslag en vergaderruimte is gevestigd was vroeger onderdeel van de steenfabriek. Het is in 1960 gebouwd en is gedateerd. De kleedkamers moeten gerenoveerd worden, de dakpannen vervangen. Het schilderwerk en de kozijnen verkeren in slechte staat. Deze zijn in onderhoud bij de vereniging. Het pand is niet of nauwelijks geïsoleerd. Met Spiridon zijn we in gesprek wat we het beste met het pand kunnen doen. Daarover moet begin 2021 duidelijkheid komen. Hierbij is voor Spiridon een belangrijke rol weggelegd, omdat zij verantwoordelijk is voor de rest van het gebouw.

Aandachtspunten en adviezen

- Samen met Spiridon stellen we een toekomstplan op voor het gebouw
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het voetbalcomplex. Samen met Spiridon onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
Reservering verduurzamingsmaatregelen	2022		€ 30.000

Financieel overzicht Atletiekaccommodatie Rijen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 681.424	€ 618.085	€ 554.746	€ 491.407	€ 428.068	€ 364.729	€ 301.390	€ 238.051	€ 174.712	€ 111.373
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ 3.940	€ 7.632	€ 7.784	€ 262.797	€ 9.405	€ 9.593	€ 9.785	€ 9.980	€ 239.767	€ 10.383
investeringen gebouwen incl. verduurzaming		€ 30.000								

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
bijdrage aanlegkosten tm 2029	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	
kosten onderhoud gebouwen	€ 4.906	€ 6.486	€ 78.792	€ 2.236	€ 3.759	€ 6.206	€ 21.156	€ 6.316	€ 2.606	€ 21.296
kosten onderhoud velden	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630	€ 27.630
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800
afschrijvingslasten	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339	€ 63.339
verzekeringen	€ 194	€ 197	€ 199	€ 202	€ 205	€ 207	€ 210	€ 213	€ 216	€ 218
opbrengsten/ huur	€ -19.201	€ -19.451	€ -19.703	€ -19.960	€ -20.219	€ -20.482	€ -20.748	€ -21.018	€ -21.291	€ -21.568
maatschappelijke subsidie	€ 5.813	€ 5.888	€ 5.965	€ 6.042	€ 6.121	€ 6.200	€ 6.281	€ 6.363	€ 6.445	€ 6.529
totaal	€ 80.668	€ 87.890	€ 160.022	€ 83.290	€ 84.635	€ 86.901	€ 101.668	€ 86.643	€ 82.745	€ 101.245

Hockeyaccommodatie sportpark Vijf Eiken Rijen Sportparkweg 9 Rijen

De kleedkamers van Hockeyclub Gilze-Rijen (HCGR) maken onderdeel uit van het hockeycomplex op sportpark Vijf Eiken. De gemeente heeft de velden met toebehoren en kleedkamers met douches in gebruik gegeven bij HCGR. De kleedkamers zijn gevestigd in het gebouw waar ook de kantine en overige ruimtes zijn. De kantine en overige ruimtes zijn eigendom van HCGR. De gemeente heeft maar een klein deel van het gebouw in eigendom en is hier verantwoordelijk voor het groot onderhoud. Onderhoud gaat altijd in overleg met HCGR waarbij de kosten gedeeld worden als zaken samen uitgevoerd worden. De kleedkamers zijn in 2009 netjes, functioneel gebouwd waardoor er niet veel onderhoud nodig is. In 2020 is er een energiescan opgesteld waarin wat verduurzamingsmaatregelen worden voorgesteld. Het overgrote deel daarvan zou door HCGR uitgevoerd moeten worden. In 2021 gaan we in gesprek met HCGR voor de uitvoering van maatregelen. In 2020 is de veldverlichting vervangen door led. Het gebouw heeft geen energielabel

Aandachtspunten

- In samenwerking met HCGR stellen we in 2021 het energielabel op.
- We motiveren HCGR tot het aanbrengen van zonnepanelen op het gebouw
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het hockeycomplex. Samen met HCGR onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit
- Met HCGR maken we afspraken voor het terugbetalen van de investering van de veldverlichting vanuit de lagere energielasten

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
Vervangen bestaande verlichting door led variant	2022	€ 1.000	

Financieel overzicht kleedkamers Hockeyclub Gilze Rijen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 383.013	€ 365.657	€ 348.301	€ 330.945	€ 313.589	€ 296.233	€ 278.877	€ 261.521	€ 244.165	€ 226.809
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 23.947
investeringen gebouwen incl. verduurzaming										

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 7.841	€ 2.271	€ 3.579	€ 10.968	€ 3.641	€ 3.121	€ 10.771	€ 3.579	€ 5.989	€ 19.324
kosten onderhoud velden	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577	€ 23.577
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701	€ 4.701
afschrijvingslasten	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356	€ 17.356
verzekeringen	€ 96	€ 98	€ 99	€ 100	€ 102	€ 103	€ 104	€ 106	€ 107	€ 108
opbrengsten/ huur	€ -20.916	€ -21.188	€ -21.463	€ -21.742	€ -22.025	€ -22.311	€ -22.601	€ -22.895	€ -23.193	€ -23.494
maatschappelijke subsidie	€ 11.911	€ 12.065	€ 12.222	€ 12.381	€ 12.542	€ 12.705	€ 12.870	€ 13.038	€ 13.207	€ 13.379
totaal	€ 44.566	€ 38.880	€ 40.071	€ 47.341	€ 39.894	€ 39.252	€ 46.778	€ 39.461	€ 41.744	€ 54.951

Toelichting:

- Er is 40% genomen van de boekwaarde en kapitaallasten die staan voor sportpark Vijf Eiken als geheel.
- Boekwaarde en kapitaallasten worden aangepast n.a.v. renovatie hockeyvelden en veldverlichting.
- Door de aangebrachte led veldverlichting ontstaan er lagere energielasten voor HCGR. Deze komen (deels) terug naar de gemeente als vergoeding voor de investering.

Gebouw handbal en budosport Sportparkweg 21 Rijen

Dit gebouw maakt onderdeel uit van sportpark Vijf Eiken en omvatte enkele handbalvelden, een kantine, kleedkamers met douche en repetitieruimtes. Dit in 2009 opgeleverde gebouw werd voorheen gebruikt door drumfanfare EMM en de Rijense Handbal Vereniging (RHV). Die zorgden samen voor de exploitatie van het gebouw. In 2017 is EMM opgehouden te bestaan en kwam de exploitatie weer in handen van de gemeente. In 2021 wordt het gebouw aangepast voor gebruik door RHV en Budo Vereniging Rijen. Vanuit de MJOP worden daar enkele onderdelen gelijktijdig vervangen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het groot onderhoud en de gebruikers voor het dagelijks en klein onderhoud. Na de aanpassingen wordt de meerjaren onderhoudsplanning geactualiseerd. Het pand heeft geen energielabel, dit wordt in 2021 opgesteld.

Aandachtspunten:

- Na de aanpassingen aan het gebouw stellen we een nieuwe onderhoudsplanning op
- We maken afspraken met de gebruikers over het onderhoud en leggen deze vast in een demarcatielijst
- Samen met de gebruikers stellen we in 2021 het energielabel op
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van het handbal- en budogebouw. Samen met de gebruikers onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
Opstellen plan verduurzamen MFA RHV/Budo g	2025		€ 500
Schatting kosten maatregelen voortvloeiend uit opgestelde plan	2026		€ 30.000

Financieel overzicht MFA RHV/Budo

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 210.784	€ 200.185	€ 189.586	€ 178.987	€ 168.388	€ 157.789	€ 147.190	€ 136.591	€ 125.992	€ 115.393
vervangingsinvesteringen voorziening sportvelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 113.766
investeringen gebouwen incl. verduurzaming					€ 500	€ 30.000				

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 22.233	€ 1.013	€ 5.888	€ 21.317	€ 6.613	€ 39.161	€ 1.812	€ 7.888	€ 80.202	€ 2.782
kosten onderhoud velden	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753	€ 12.753
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
afschrijvingslasten	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599	€ 10.599
verzekeringen	€ 59	€ 60	€ 61	€ 61	€ 62	€ 63	€ 64	€ 65	€ 65	€ 66
opbrengsten/ huur	€ -3.243	€ -3.285	€ -3.328	€ -3.371	€ -3.415	€ -3.459	€ -3.504	€ -3.550	€ -3.596	€ -3.643
totaal	€ 42.401	€ 21.140	€ 25.973	€ 41.359	€ 26.612	€ 59.117	€ 21.723	€ 27.755	€ 100.023	€ 22.558

Toelichting:

- Na renovatie moet er een nieuwe meerjaren onderhoudsplanung opgesteld worden
- Na renovatie worden de boekwaarde en kapitaallasten aangepast worden

Sportzaal Sweensplein Rijen

Burgemeester Sweensplein 7A Rijen

Deze sportzaal is in 2017 opgeleverd en is eigenlijk nog een nieuw gebouw. Het gebouw is gebouwd volgens de hedendaagse eisen en voorzien van het energielabel A. Hierdoor zijn de komende 10 jaren geen grote onderhoudskosten te verwachten. Om het pand verder te verduurzamen zou in de toekomst gedacht kunnen worden aan de gasgestookte verwarming te vervangen door warmtepompen. Maar gezien de huidige installatie pas 4 jaar oud is, zou dat kapitaalvernietiging zijn. De gemeente is exploitant van de sportzaal en daardoor zelf verantwoordelijk voor het verhuur, onderhoud en schoonmaak van de sportzaal. Dit is ondergebracht bij Gebouwenbeheer.

Aandachtspunten

- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de sportzaal. We onderzoeken in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering

Financieel overzicht sportzaal Burgemeester Sweensplein Rijen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 763.009	€ 716.888	€ 670.767	€ 624.646	€ 578.525	€ 532.404	€ 486.283	€ 440.162	€ 394.041	€ 347.920
investerings gebouwen incl. verduurzaming										

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 7.394	€ 8.234	€ 4.734	€ 7.234	€ 5.119	€ 4.734	€ 10.734	€ 4.734	€ 23.900	€ 7.234
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243	€ 16.243
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
kapitaallasten	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121	€ 46.121
verzekeringen	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622	€ 622
opbrengsten/ huur	€ -30.000	€ -30.390	€ -30.785	€ -31.185	€ -31.591	€ -32.001	€ -32.417	€ -32.839	€ -33.266	€ -33.698
totaal	€ 40.380	€ 40.830	€ 36.935	€ 39.035	€ 36.514	€ 35.719	€ 41.303	€ 34.881	€ 53.620	€ 36.522

Toelichting:

Sportzaal Tuinstraat Rijen

Tuinstraat 15 Rijen

Deze sportzaal is in 2011 opgeleverd en daarmee een relatief nieuw gebouw. De gemeente is exploitant van de sportzaal en daardoor zelf verantwoordelijk voor het verhuur, onderhoud en schoonmaak van de sportzaal. Dit is ondergebracht bij Gebouwenbeheer. De sportzaal heeft geen energielabel. Dit wordt in 2021 opgesteld. In 2015 is de verlichting vervangen door ledverlichting en in 2019 is de ventilatie en verlichting geschakeld via bewegingsmelders.

Er is weinig of geen ruimte op het dak om zonnepanelen aan te brengen. In de toekomst kan de huidige gasgestookte verwarming mogelijk worden vervangen door warmtepompen. De gasgestookte boiler zou door een zonneboiler vervangen kunnen worden. Dat zou ongeveer in 2026 aan de orde zijn i.v.m. de verwachte technische levensduur van de huidige installatie.

Aandachtspunten en adviezen

- In 2021 stellen we het energielabel op voor deze sportzaal.
- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de sportzaal. We onderzoeken in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren we de haalbare en realistische benodigde aanpassingen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
Vervangen verwarming door warmtepomp	2030		€ 15.000
Vervangen gasgestookte boiler door zonneboiler	2030		€ 10.000

Financieel overzicht sportzaal Tuinstraat Rijen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde										
investerings gebouwen incl. verduurzaming										€ 25.000

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 16.401	€ 4.995	€ 4.081	€ 4.456	€ 4.501	€ 8.285	€ 5.371	€ 11.559	€ 4.501	€ 15.770
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020	€ 11.020
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
afschrijvingslasten										
verzekeringen	€ 3.666,9	€ 3.715	€ 3.763	€ 3.812	€ 3.861	€ 3.912	€ 3.962	€ 4.014	€ 4.066	€ 4.119
opbrengsten/ huur	€ -21.473	€ -21.752	€ -22.035	€ -22.321	€ -22.612	€ -22.906	€ -23.203	€ -23.505	€ -23.810	€ -24.120
totaal	€ 9.615	€ -2.023	€ -3.171	€ -3.034	€ -3.229	€ 311	€ -2.850	€ 3.088	€ -4.223	€ 6.789

Toelichting

- Boekwaarde en afschrijvingslasten zijn niet specifiek te benoemen daarom geeft het kostenoverzicht een vertekend beeld t.o.v. de andere sportzalen. Dit komt door gelijktijdige realisatie met de naastgelegen school in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

MFA de Molenwiek Schoolstraat 5 Molenschot

De Molenwiek is in 2013 opgeleverd als multifunctionele accommodatie en biedt daarmee onderdak aan bs. St. Anna, stichting Gemeenschapshuis Molenschot, bestuur Nuwelijn en peuterspeelzaal Pinkeltje. Het schoolgedeelte is juridisch en economisch in eigendom gegeven aan het schoolbestuur. Die krijgen voor dat deel een vergoeding voor het onderhoud van het Rijk. Het overige deel is verhuurd en in exploitatie gegeven aan stichting Gemeenschapshuis Molenschot. In het pand is ook een sportzaal aanwezig die ook kan dienen voor theatervoorstellingen. De gemeente is verantwoordelijk voor het groot onderhoud van het pand exclusief het schoolgedeelte. Gebouwenbeheer voert de regie over het onderhoud voor het gehele pand waarbij de school betaalt voor haar deel. De afspraken wie waarvoor verantwoordelijk is zijn vastgelegd in een demarcatielijst. Het relatief jonge pand beschikt over energielabel A. In 2019 zijn er 484 zonnepanelen op het dak gelegd. Hierdoor is het mogelijk om in de toekomst te kijken naar vervanging van de gasgestookte CV installatie door bijvoorbeeld warmtepompen. Dat wordt pas onderzocht als de installaties aan vervanging toe zijn.

Aandachtspunten:

- Als onderdeel van een inclusieve samenleving willen we dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de Molenwiek. Samen met de stichting onderzoeken we in 2021 wat daarvoor nodig is en voeren de we haalbare en realistische benodigde maatregelen uit.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
vervanging gasgestookte installaties	2028		€ 20.000

Financieel overzicht MFA de Molenwiek

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 1.624.064	€ 1.516.900	€ 1.409.736	€ 1.302.572	€ 1.195.408	€ 1.088.244	€ 981.080	€ 873.916	€ 766.752	€ 659.588
investerings gebouwen incl. verduurzaming								€ 20.000		

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 6.948	€ 4.548	€ 12.183	€ 4.548	€ 11.018	€ 4.548	€ 4.548	€ 15.048	€ 22.203	€ 8.048
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310	€ 83.310
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
afschrijvingslasten	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164	€ 107.164
verzekeringen	€ 1.558	€ 1.578	€ 1.599	€ 1.619	€ 1.640	€ 1.662	€ 1.683	€ 1.705	€ 1.727	€ 1.750
opbrengsten/ huur	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846	€ -74.846
totaal	€ 124.134	€ 121.754	€ 129.410	€ 121.795	€ 128.286	€ 121.838	€ 121.859	€ 132.381	€ 139.558	€ 125.426

Toelichting:

- Door de aangebrachte zonnepanelen zullen de exploitatiekosten de komende jaren dalen.
- Kosten hebben betrekking op het deel van de stichting inclusief sportzaal. Dus niet van het schooldeel.

Sporthal Achter de Tuintjes Kapittelstraat 15 Gilze

De sportaccommodatie is in 1979 gebouwd en bestaat uit een sporthal met kleedkamers, judoruimte, horeca gedeelte en opslagruimtes. De hal is in exploitatie gegeven bij Marcelissen Horeca b.v. De sportaccommodatie is 40 jaar oud en wordt in 2021 gerenoveerd. Hierdoor voldoet de accommodatie weer aan de huidige eisen en wensen. Na renovatie wordt er een nieuwe onderhoudsplanning opgesteld, de begroting voor onderhoud aangepast en de afspraken met de exploitant over het onderhoud hernieuwd.

Tijdens de renovatie wordt de accommodatie verduurzaamd, zodat de energieprestatie van het gebouw fors wordt verbeterd. Er is aandacht voor extra isolatie, duurzame warmte- en energieopwekking en gebruik van materialen die langer meegaan en minder onderhoud vragen. Daarnaast wordt gekeken naar klimaatadaptie en toegankelijkheid van het gebouw en de omgeving. Het afgeven van een energielabel behoort tot bij de renovatieopdracht.

Aandachtspunten:

- Na renovatie stellen we een nieuwe onderhoudsplanning op. De nu genoemde bedragen zijn nu een grove raming en zijn afhankelijk van wat er tijdens de renovatie voor installaties inkomen.
- Tijdens het project maken we nieuwe afspraken over exploitatie, onderhoud en beheer.
- Onderdeel van de renovatie is aandacht voor aanpassingen die nodig zijn voor een inclusieve samenleving, zodat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van deze vernieuwde sporthal.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering
Bijdrage aan verduurzaming tijdens de renovatie	2021		€ 9.000

Financieel overzicht Achter de Tuintjes

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 35.917	€ 26.917	€ 17.917	€ 8.917	€ -					
investeringskosten sportvelden										
investeringen gebouwen incl. verduurzaming	€ 9.000									

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
afschrijvingslasten	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 8.917						
verzekeringen	€ 1.830	€ 1.854	€ 1.878	€ 1.902	€ 1.927	€ 1.952	€ 1.977	€ 2.003	€ 2.029	€ 2.055
opbrengsten/ huur	€ -78.469	€ -79.489	€ -80.522	€ -81.569	€ -82.630	€ -83.704	€ -84.792	€ -85.894	€ -87.011	€ -88.142
totaal	€ -42.639	€ -43.635	€ -44.645	€ -45.750	€ -55.703	€ -56.752	€ -57.815	€ -58.891	€ -59.982	€ -61.087

Toelichting:

- Vanuit het budget verduurzaming gemeentelijk vastgoed wordt een bijdrage geleverd aan de renovatie van Achter de Tuintjes conform het raadsvoorstel uitvoeringskrediet Achter de Tuintjes.
- Kosten voor renovatie zijn niet in dit overzicht meegenomen
- Na renovatie passen we het kostenoverzicht aan.

Margriethal Rijen Mgr. Schaepmanstraat 32 Rijen

De sporthal vormde samen met het zwembad en het sportcafé één geheel. Het zwembad en het sportcafé zijn niet meer in gebruik. Alleen de sporthal wordt nog gebruikt. Er zijn vergevorderde plannen om in 2021 te starten met de sloop van het complex. Daar komt dan alleen een sporthal voor terug. De gemeente exploiteert de sporthal nu zelf en een deel van het oude zwembad is via anti-kraak bewoond. Het onderhoud beperkt zich nu tot het draaiende houden van de sporthal en de schoonmaak van de sporthal met bijbehorende kleedkamers en douches. De nieuwe sporthal zal zo duurzaam mogelijk gebouwd worden. Na realisatie van de nieuwe sporthal wordt een nieuwe meerjaren onderhoudsplanning opgesteld en bedragen verwerkt in de bestemmingsreserve.

Aandachtspunten:

- De sporthal wordt zo duurzaam mogelijk gebouwd

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering

Financieel overzicht Margriethal

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 6.560	€ 6.025	€ 5.490	€ 4.955	€ 4.420	€ 3.885	€ 3.350	€ 2.815	€ 2.280	€ 1.745
investerings gebouwen incl. verduurzaming										

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840	€ 53.840
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
afschrijvingslasten	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535	€ 535
verzekeringen	€ 5.296	€ 5.365	€ 5.435	€ 5.505	€ 5.577	€ 5.649	€ 5.723	€ 5.797	€ 5.873	€ 5.949
opbrengsten/ huur	€ -29.613	€ -29.998	€ -30.388	€ -30.783	€ -31.183	€ -31.589	€ -31.999	€ -32.415	€ -32.837	€ -33.263
totaal	€ 55.058	€ 54.742	€ 54.422	€ 54.097	€ 53.769	€ 53.436	€ 53.099	€ 52.757	€ 52.411	€ 52.061

Toelichting:

- Kosten voor nieuwbouw zijn niet in dit overzicht meegenomen
- Na nieuwbouw passen we het kostenoverzicht aan.

Sportcomplex Den Butter Hannie Schaftlaan 20 Rijen

Sportcomplex Den Butter bestaat uit een zwembad, sporthal en horecagelegenheid. Het complex is in 2018 opgeleverd en in exploitatie gegeven bij Optisport. Deze exploitatieovereenkomst inclusief het onderhoud van het complex heeft een looptijd van 25 jaar. Er zijn afspraken gemaakt hoe en in welke staat het complex na 25 jaar moet worden opgeleverd. Het keuren volgens de Nen 3140 van de elektrotechnische installaties en bijbehorend trafo huisje is niet meegenomen in de exploitatie overeenkomst. Deze keuringen zijn echter wettelijk verplicht. Daarom zijn hiervoor onderhoudskosten opgenomen. Alle overige onderhouds- en exploitatie kosten zijn voor Optisport en de bouwcombinatie.

Aandachtspunten

- We controleren jaarlijks of het onderhoud volgens afspraak wordt uitgevoerd.

Verduurzamingsmogelijkheden			
Verduurzamingsmaatregel	Jaar van uitvoering	Geraamde kosten vanuit MJOP	Geraamde kosten als investering

Financieel overzicht zwembad en sporthal den Butter

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
boekwaarde	€ 7.339.773	€ 6.951.102	€ 6.562.431	€ 6.173.760	€ 5.785.089	€ 5.396.418	€ 5.007.747	€ 4.619.076	€ 4.230.405	€ 3.841.734
investerings gebouwen incl. verduurzaming										

Totale verwachte kosten/opbrengsten komende 10 jaar										
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kosten onderhoud gebouwen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
kosten onderhoud velden										
exploitatiekosten										
vergoeding zelfwerkzaamheid of exploitatie										
kapitaallasten	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671	€ 388.671
verzekeringen	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933	€ 4.933
opbrengsten/ huur										
totaal	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604	€ 403.604

Toelichting:

- Kosten onderhoud zijn voor keuren elektrotechnische installaties. Deze zijn niet meegenomen in het uitbestede onderhoudsprogramma.

Samenvatting vervangingsinvesteringen sportvelden in relatie tot storting onderhoudsreserve

vervangingsinvesteringen sportvelden	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
voetbalaccommodatie Gilze	€ 12.231	€ 12.475	€ 31.799	€ 732.794	€ 15.373	€ 15.681	€ 581.413	€ 16.314	€ 16.640	€ 16.973	€ 1.451.693
Voetbalaccommodatie Rijen	€ 14.884	€ 15.182	€ 15.485	€ 265.886	€ 18.709	€ 19.083	€ 19.464	€ 19.854	€ 70.140	€ 20.656	€ 479.343
voetbalaccommodatie Molenschot	€ 115.829	€ 107.870	€ 32.970	€ 5.147	€ 5.250	€ 5.355	€ 5.462	€ 5.571	€ 5.683	€ 5.796	€ 294.933
Handbalvereniging/Budo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 113.766	€ 113.766
Hockeyclub Gilze Rijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 23.947	€ 23.947
Atletiek accommodatie	€ 3.940	€ 7.632	€ 7.784	€ 262.797	€ 9.405	€ 9.593	€ 9.785	€ 9.980	€ 239.767	€ 10.383	€ 571.065
Totaal	€ 146.884	€ 143.159	€ 88.038	€ 1.266.624	€ 48.736	€ 49.711	€ 616.124	€ 51.719	€ 332.230	€ 191.522	€ 2.934.748

Reserve per 1-1-2020	€ 800.000
Benodigd 2021 tm 2030	€ 2.934.748
Benodigd 2031 tm 2035	€ 1.000.948
Reeds gevoteerd kunstgras + Kantplanken	€ 793.000
Totaal storten 2021 - 2035 (15 jaar)	€ 3.928.696
Gemiddeld per jaar	€ 261.913
Jaarlijks gereserveerd in de meerjarenbegroting	€ 262.000

Overzicht van de accommodaties met gemeentelijke betrokkenheid en hun specifieke vorm van eigendom en beheer

accommodatie	eigendom grond	eigendom velden*	eigendom kantine	eigendom kleedkamers	onderhoudskosten zijn voor (in relatie met eigendom)	dagelijkse exploitatiekosten (energie, schoonmaak etc.) zijn voor	is er sprake van zelfwerkzaamheid?	is er sprake van een exploitatie subsidie?	zijn er huur-opbrengsten?
voetbalcomplex Gilze	gemeente	gemeente	vv Gilze	gemeente	gemeente/vv Rijen	vv Gilze	ja	nee	ja
voetbalcomplex Molenschot	gemeente	gemeente	vv Molenschot	gemeente	gemeente/vv Molenschot	vv Molenschot	ja	nee	ja
voetbalcomplex Rijen	gemeente	gemeente	vv Rijen	gemeente	gemeente/vv Rijen	vv Rijen	ja	nee	ja
atletiekbaan	gemeente	gemeente	AV Spridon	gemeente	gemeente/AV Spiridon	AV Spiridon	ja	nee	ja
hockeyvelden	gemeente	gemeente	HCGR	gemeente	gemeente/HCGR	HCGR	ja	nee	
handbal/budo-accommodatie	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	RHV/Budo Rijen	ja	nee	ja
tennisbanen Rijen	gemeente	TC Rijen	TC Rijen	TC Rijen	TC Rijen	TC Rijen	n.v.t.	nee	ja
tennisbanen Rijen	gemeente	TC Cash	TC Cash	TC Cash	TC Cash	TC Cash	n.v.t.	nee	nee
tennisbanen Molenschot	gemeente	TC Molenschot	TC Molenschot	TC Molenschot	TC Molenschot	TC Molenschot	n.v.t.	nee	nee
tennisbanen Gilze	gemeente	TC Gilze	TC Gilze	TC Gilze	TC Gilze	TC Gilze	n.v.t.	nee	nee
de Leemput	gemeente	De Leemput	De Leemput	De Leemput	De Leemput	De Leemput	n.v.t.	nee	nee
handboogaccommodatie	gemeente	HBV Vriendenkring	HBV Vriendenkring	HBV Vriendenkring	HBV Vriendenkring	HBV Vriendenkring	n.v.t.	nee	nee
visvijver Wolfsweide	gemeente	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	nee	nee
visvijver Water aan de Warande	gemeente	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	nee	nee
Hondensport en Nordic Walking	gemeente	gemeente	PHV Vijf Eiken	n.v.t.	PHV Vijf Eiken	PHV Vijf Eiken	n.v.t.	nee	nee
Sporthal Sweensplein	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	gemeente	gemeente	gemeente	n.v.t.	nee	ja
Sporthal Tuinstraat	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	gemeente	gemeente	gemeente	n.v.t.	nee	ja
Sporthal in MFA de Molenwiek	gemeente	n.v.t.	gemeente	gemeente	stg. Dorpshuis gemeente/	Stg. Dorpshuis	n.v.t.	ja	nee
Sporthal in The Chump	gemeente	n.v.t.	gemeente	gemeente	stg. The Chump	stg. The Chump	n.v.t.	nee	nee
Sporthal in De Schakel	gemeente	n.v.t.	ccgr	gemeente	CCGR	CCGR	n.v.t.	ja**	nee
Sporthal Achter de Tuintjes	gemeente	n.v.t.	gemeente	gemeente	gemeente/Marcelissen BV	Marcelissen BV	n.v.t.	nee	nee
Sporthal Margriethal	gemeente	n.v.t.	n.v.t.	gemeente	gemeente	gemeente	n.v.t.	nee	ja
Zwembad/sporthal Den Butter	gemeente	n.v.t.	gemeente	gemeente	gemeente/bouwcombinatie/Optisport	Optisport	n.v.t.	nee	nee

* = kan ook pacht of recht van opstal zijn

** = heeft betrekking op sporthal deel